

ÎNTÂI SAMUEL

Introducere

„Pentru susținerea interesului cititorului, 1 Samuel este neîntrecută. Nu numai că această carte ne prezintă o istorie bogată în evenimente, ci evenimentele din această secțiune a istoriei se împletesc cu biografiile a trei personalități de răsănit – Samuel, Saul și David, în jurul cărora se înfiripă capitolele cărții.”

– J. Sidlow Baxter

I. Locul unic în Canon

Fără 1 și 2 Samuel în Canonul Vechiului Testament ar exista un mare gol. Inițial o singură carte, Samuel a fost prima oară împărțită în două cărți cu prilejul traducerii Septuagintei, din rațiuni de conveniență. Toate traducerile Vechiului Testament care au urmat au păstrat această divizare a lui Samuel în două cărți separate, inclusiv Bibliile ebraice.

Milioane și milioane de copii evrei și creștini au fost încantați și edificați de istoriile lui Samuel, David și Goliat, David și Ionatan, precum și de pasajele care se ocupă de fuga lui David de Saul, de bună-tatea pe care i-a arătat-o David lui Mefișoșet și de durerea profundă pe care a resimțit-o David la auzul veștii despre răzvrătirea fiului său, Absalom, și mai târziu a morții sale.

Pe plan mai apropiat de doctrină, cititorii mai maturi au studiat Legământul Davidic și groaznicele paralele dintre păcătoarea lui David cu Batșeba și consecințele care n-au întârziat să se arate în viața propriilor săi copii.

Întâi și Doi Samuel formează o punte de legătură între judecători și întemeierea spiței regale a lui David. Aceste două cărți ocupă un loc unic în istoria Israelului.

II. Paternitatea

Deși tradiția ebraică susține că Samuel este autorul cărții cu același nume, divizată ulterior în 1 și 2 Samuel, paternitatea sa se

poate aplica doar la evenimentele *din timpul* vieții sale (1:1–25:1).¹ O mare parte a materialului din aceste cărți are loc *însă după* moartea profetului Samuel.

E posibil ca unul din profeții tineri care au studiat sub îndrumarea lui Samuel să fi scris cartea, încorporând în ea propriile scrieri ale lui Samuel. O altă posibilitate este ca Abiatar, preotul căruia îi revenea datoria de a consemna atent desfășurarea evenimentelor, să fi compilat cartea Samuel. Abiatar a fost un asociat intim al lui David, însoțindu-l chiar în exilul acestuia.

III. Data

Data apariției cărților 1 și 2 Samuel este imposibil de precizat. Prima parte ar putea să fi fost redactată în jurul anului 1000 î.Cr. Faptul că nu se face nici o referire la captivitatea Israelului (722 î.Cr.) reclamă în mod cert o dată anterioară aceluși eveniment. Unii cred că având în vedere referirile la „Israel” și „Iuda”, cartea va fi fost compusă în mod cert după anul 931 î.Cr., când a avut loc scindarea monarhiei în aceste două regate. Dar e de conceput ca unii termeni să fi intrat în uz chiar înainte de scindarea împărăției, după cum și în istoria Americii termeni ca „yankei” și „sudiști” au circulat chiar înainte de izbucnirea războiului de secesiune, în 1861.

IV. Fondul și tema cărții

1 și 2 Samuel consemnează relațiile lui Dumnezeu cu Israel din secolul al doi-

sprezecelea până în secolul al zecelea înainte de Cristos. *Samuel* (profetul-judecător), *Saul* (regele repudiat) și *David* (regele păstor) sunt personajele principale în jurul cărora se constituie narațiunea.

Samuel a fost ridicat de Dumnezeu pentru ca prin el să se încheie perioada judecătorilor și să fie inaugurată era regilor. El a trăit într-o vreme în care a asistat la eșecul preoției (reprezentat prin purtarea lui Eli și a fiilor săi) și la introducerea slujbei profetice. Samuel a fost ultimul dintre judecători și primul dintre profeții acestei perioade (dar nu și primul profet din Scriptură, vezi Gen. 20:7). Lui i-a revenit de asemenea cinstea de a-l fi uns pe primul dintre regii Israelului. Deși era levit, nu descindea din familia lui Aaron. Totuși a slujit ca preot, după câte se pare beneficiind de binecu-

vântarea lui Dumnezeu. Inima lui a fost curată și închinată pe de-a-ntregul Domnului, în contrast cu inima lui Eli, care era întinată și neascultătoare.

Tema cărții Samuel este modul în care Dumnezeu, adevăratul Rege al Israelului, la cererea poporului, a delegat suveranitatea regală mai întâi lui Saul, iar apoi lui David și spîitei sale. Eugene Merrill subliniază trăsături din cartea Samuel care concordă cu tonul întregii Biblii:

Tot prin intermediul casei regale a lui David Fiul său mai mare, Isus Cristos, avea să se întrupeze. Cristos a exercitat cu desăvârșire calitatea de rege în viața Sa, asigurând prin moartea și învierea Sa temeiul pe baza căruia toți cei care cred pot domni cu și prin El (2 Sam. 7:12-16; Ps. 89:36-37; Is. 9:7).²

SCHIȚA

I. SLUJBA LUI SAMUEL PÂNĂ LA UNGEREA LUI SAUL (cap. 1-9)

- A. Nașterea și copilăria lui Samuel (cap. 1)
- B. Cântarea Anei (2:1-10)
- C. Eli și fiii săi răi (2:11-36)
- D. Chemarea lui Samuel (cap. 3)
- E. Chivotul lui Dumnezeu (cap. 4-7)
 1. Capturarea chivotului (cap. 4)
 2. Puterea chivotului (cap. 5)
 3. Restaurarea chivotului (cap. 6, 7)
- F. La cererea israeliților, este ales un rege (cap. 8, 9)

II. DOMNIA LUI SAUL PÂNĂ LA REPUDIAREA SA (cap. 10-15)

- A. Ungerea și confirmarea (cap. 10, 11)
- B. Muștrarea și porunca dată poporului (cap. 12)
- C. Neascultarea și repudiarea (cap. 13-15)
 1. Jertfa păcătoasă adusă de Saul (cap. 13)
 2. Jurămintele pripite rostite de Saul (cap. 14)
 3. Ascultarea incompletă a lui Saul (cap. 15)

III. VIAȚA LUI DAVID PÂNĂ LA MOARTEA LUI SAUL (cap. 16-30)

- A. Ungerea de către Samuel (cap. 16:1-13)
- B. Slujirea pentru Saul (16:14-23)
- C. Înfrângerea lui Goliat (cap. 17)
- D. Căsătoria cu Mical (cap. 18)
- E. Fuga de Saul (cap. 19-26)
 1. Loialitatea lui Ionatan (cap. 19, 20)
 2. Bunătatea arătată de Abimelec față de David (cap. 21)
 3. Scăparea lui David și uciderea de către Saul a preoților (cap. 22)
 4. Trădarea Cheilei (cap. 23)
 5. Saul este cruțat (cap. 24)
 6. Nechibzuința lui Nabal (cap. 25)
 7. Saul este cruțat a doua oară (cap. 26)

F. Traiul în Filistia (cap. 27–30)

1. Achiziționarea Țiclagului (cap. 27)
2. Prezicerea pierzării lui Saul (cap. 28)
3. Demobilizarea lui David de către Achis (cap. 29)
4. Înfrângerea amaleciților (cap. 30)

IV. MOARTEA LUI SAUL (cap. 31)

COMENTARIU

I. SLUJBA LUI SAMUEL PÂNĂ LA UNGEREA LUI SAUL (cap. 1–9)

A. Nașterea și copilăria lui Samuel (cap. 1)

1:1-10 Întâi Samuel începe cu prezentarea lui **Elcana** și a celor două soții ale sale **Ana** (**Hannah**, în ebraică, având sensul de *har*) și **Penina** (*perlă*). El era un levit din **Ramataim Țofim în Efraim**, de unde și denumirea de **efraimit** care i se aplică în versetul 1 (cf. 1 Cron. 6:22-28). Fiind o cronică istorică demnă de toată încrederea, Biblia consemnează poligamia, deși nu o aprobă niciodată. Exact ca în cazul lui **Lea** și **Rahela**, o soție a fost rodnică, pe când cealaltă a fost stearpă. Acest lucru a provocat apariția unei rivalități în această familie, deoarece deși **Ana** nu avea copii, era mai iubită de soțul ei. Când familia făcea pelerinajul anual la **Șilo** pentru a celebra una din sărbătorile Israelului, Ana primea o porție dublă din ofranda de pace (v. 3-5). Acest lucru i-a atras usturătoare împunsături din partea Peninei. An de an înțepăturile ei o răneau tot mai profund, până când, în cele din urmă, copleșită de disperare, Ana a adus chestiunea înaintea Domnului la cortul întâlnirii.

1:11-18 Ana jurase că dacă Dumnezeu îi va dăruia un copil de parte bărbătească, ea îl va înapoi Domnului. Copilul va fi nazireu, din naștere. Bishop oferă următorul sfat:

Modul în care putem obține orice beneficiu este să-l închinăm în inima noastră slavei aceluiași Dumnezeu de la care solicităm acest lucru. În felul acesta Dumnezeu îi va face robului Său pe plăc și se va onora pe Sine.³

Când a văzut bătrânul preot Eli că Ana își mișcă buzele a crezut că este beată. Dar de îndată ce aceasta i-a explicat acțiunile ei, el

s-a convins de seriozitatea ei, a binecuvântat-o și a trimis-o în pace. Ana era preocupată de infertilitatea ei fizică. Noi ar trebui să plângem pentru infertilitatea noastră spirituală.

1:19-28 Când rugăciunea Anei a fost ascultată, ea a pus copilului numele de Samuel (*auzit de Dumnezeu*),⁴ pentru că el a fost „cerut de la Domnul.” După ce Samuel a fost întărcat, ea l-a dus la casa Domnului, încredințându-l Lui, într-un act irevocabil de dedicare. De la bun început, copilul i-a ajutat pe preoți și a slujit înaintea Domnului. Samuel este inclus în propoziția de la sfârșitul versetului 28: El a fost închinător, deși era la o vârstă foarte fragedă, pentru că viața sa a fost închinată slujirii Domnului.

B. Cântarea Anei (2:1-10)

Devotamentul soției și fiului lui Elcana contrastează puternic cu depravarea familiei lui Eli. După ce și-a dăruit fiul Domnului, Ana și-a vărsat inima într-o cântare de mulțumire. Cuvintele ei au dezvăluit o profundă cunoaștere lăuntrică a lui Dumnezeu, a caracterului Său și a lucrărilor Sale. Rugăciunea pare să conțină muștrări la adresa Peninei, pentru numeroasele cuvinte înțepătoare pe care le rostise la adresa Anei, dar ele trec de nivelul unei simple certuri de familie, abordând un plan profetic și referindu-se la triumful viitor al Israelului asupra dușmanilor săi, perioadă ce va culmina cu domnia lui Cristos. Cântarea Mariei, numită adesea *Magnificat* (Luca 1:46-55), a fost evident influențată de cunoștințele pe care le-a avut Maria despre cântarea Anei.

C. Eli și fiii săi răi (2:11-36)

2:11-17 Narațiunea se ocupă în continuare de fiii răi ai lui Eli. Aceștia nu-L

cunoșteau pe Domnul în sensul că nu fuseseră salvați prin credință. Trei sunt păcatele ce li se impun: îi jefuiau pe oameni de partea ce li se cuvenea din jertfa de pace, apoi nu se mulțumeau doar cu pieptul și pulpa (cf. Lev. 7:28-34). Și cereau să li se dea carne înainte ca grăsimea să fi fost oferită Domnului, încălcând astfel legea. În al treilea rând ei voiau să frigă carnea, în loc s-o fiarbă, punând pe planul întâi poftele lor carnale. Dacă cineva îndrăznește să protesteze, ei luau carnea cu forța. Păcatul a fost atât de mare încât ei tratau jertfa Domnului cu dispreț.

2:18-21 În contrast cu răutatea lor devotamentul copilului Samuel strălucea puternic, remarcabilă fiind și credincioșia părinților lui Samuel de a se prezenta în fiecare an la sărbătorile anuale din casa Domnului. Întrucât roadele dintâi ale pântecelui Anei fuseseră dedicate Domnului, ea a fost binecuvântată cu încă trei fii și două fiice. Este o bună ilustrație a promisiunii lui Dumnezeu: „Dați și vi se va da.”

2:22-26 Abia când Eli a intrat în posesia unor relatări despre faptul că fiii săi erau implicați în acte de imoralitate, i-a mustrat el. Dar a fost mult prea târziu pentru ca aceste mustrări orale, nu prea aspre, să aibă vreun efect. Ei și-au împietrit inimile și mai mult, ajungând să fie împietriți și justițiar, ca Faraon din vechime, căci Dumnezeu luase deja hotărârea de a-i nimici. În tot acest timp, Samuel creștea frumos, curăția lui de inimă și bunătatea sa fiind apreciate deopotrivă de Domnul și de oameni. Dacă ne amintim că aceste evenimente au avut loc în timpul judecătorilor, nu trebuie să ne mire faptul că preoțimea a căzut și ea pradă decăderii morale a vremii.

2:27-36 Pe cât de blândă a fost mustrarea adresată de Eli fiilor săi, pe atât de aspră a fost mustrarea Domnului la adresa lui Eli. Un om al lui Dumnezeu căruia nu i se precizează identitatea, a apărut, vestind pierzarea casei preoțești a lui Eli. Profetul a început prin a trece în revistă chemarea pe care i-a făcut-o Dumnezeu familiei lui Aaron ca membrii acesteia să fie preoți și alocația generoasă de carne pentru întreținerea lor. Apoi l-a mustrat pe Eli pentru că a permis ca pofța fiilor săi să aibă

ascendent asupra pretențiilor lui Dumnezeu (v. 29). Promisiunea anterioară pe care a făcut-o Domnul vizând perpetuitatea preoției a presupus că preoții vor fi oameni de caracter, cu o bună purtare. Dar din pricina răutății lui Eli și a casei sale, lor nu avea să li se mai permită să funcționeze în calitate de preoți. Nici un membru al familiei sale nu avea să atingă vârsta senectuții. Iar sanctuarul de la Șilo avea să decadă. Apoi posteritatea lui Eli avea să fie umbrită de întristare și rușine. Mai mult, atât Hofni, cât și Fineas aveau să moară într-o singură zi, ca semn al certitudinii că toate aceste judecăți se vor împlini conform prezicerii.

Pierzarea casei lui Eli s-a împlinit în felul următor: omorârea lui Ahimelec și a tuturor fiilor săi (cu excepția lui Abiatar) de către Saul (v. 31; 22:16-20); excluderea lui Abiatar de la preoție, efectuată de Solomon (v. 32, 33; 1 Re. 2:27); și moartea lui Hofni și Fineas (v. 34; 4:11). Eli descindea din casa lui Itamar și când Abiatar a fost exclus ulterior de către Solomon, preoția a fost restaurată casei lui Eleazar, unde trebuia să se fi aflat tot timpul. Fineas, fiul lui Eli, nu trebuie confundat cu Fineas, nepotul lui Aaron (Nu. 25:7, 8).

Preotul credincios promis în versetul 35 este Țadoc, din casa lui Eleazar, care a slujit în zilele lui David și ale lui Solomon. Preoția lui va dăinui, chiar în timpul Domniei de o mie de ani a lui Cristos (Ez. 44:15). Dar descendenții lui Eli ar fi dorit să beneficieze de investiția de preoți nu din dorința de a-L sluji pe Domnul, ci pur și simplu pentru a avea o sursă permanentă de carne (v. 36). Mulți văd o aluzie mesianică în preotul credincios din versetul 35, datorată în parte cuvântului totdeauna.

D. Chemarea lui Samuel (cap. 3)

3:1-3 În timp ce Samuel îl slujea pe Domnul în cortul de la Șilo, cuvântul Domnului era rar. Cu alte cuvinte, doar arareori mai vorbea Domnul oamenilor în vedenii. Williams vede în primele trei versete o imagine a condiției morale a Israelului:

Domnea noaptea. Candela lui Dumnezeu era pe

punctul de a se stinge în Templu. Ochii marelui preot se încețoșaseră atât de mult încât nu mai vedea clar. Și atât el, cât și Samuel dormeau.⁵

Candela lui Dumnezeu se referă la sfeșnic, a cărui lumină se stinge la răsăritul soarelui.

3:4-9 Într-o noapte, cu puțin înainte de a se face ziua, Samuel a auzit o voce care-l chema. A crezut că este Eli, dar preotul nu-l chemase. Samuel încă nu Îl cunoștea pe Domnul în sensul că nu primise încă nici o revelație directă și personală din partea Lui (v. 7). După ce Samuel a mai auzit vocea încă de două ori, Eli și-a dat seama că era Domnul, care îl chema pe Samuel. Și astfel bătrânul preot l-a învățat pe Samuel să spună: „Vorbește, Doamne, căci robul tău ascultă,” în eventualitatea că va auzi din nou glasul.

3:10-14 Când Domnul l-a chemat a patra oară, Samuel a răspuns: „Vorbește, căci robul Tău ascultă,” după câte se pare omițând cuvântul „Doamne”. Mesajul Domnului a confirmat judecata rostită anterior împotriva lui Eli și a casei sale, și judecata cuprindea probabil și înfrângerea Israelului și capturarea chivotului. Tatăl purta în egală măsură vina pentru purtarea fiilor săi, deoarece nu i-a mustrat și nu le-a impus restricții, încercând să-i abată de la păcatele lor. De fapt ar fi trebuit dați la moarte, în loc să fie doar muștrați, pentru fărâdelegile lor. Jertfa nu era suficientă ca să facă ispășire pentru fărâdelegea lor. Pierzarea lor era pecetluită și i s-a confirmat lui Eli prin gura a doi martori: Omul lui Dumnezeu (cap. 2) și băiatul-profet, Samuel (v. 14).

3:15-18 La început Samuel s-a temut să-i spună lui Eli ce i-a comunicat Domnul, dar după un jurământ solemn i-a relevat preotului că va veni judecata. Eli a primit vestea pe un ton de supunere. Negreșit el și-a dat seama că judecata lui Dumnezeu era dreaptă. A putut Dumnezeu să-i lovească pe fiii lui Aaron pentru lipsa lor de pietate (Lev. 10), lăsându-i, în schimb, nepedeșiți pe Hofni și Fineas?

3:19-21 Curând s-a știut în tot Israelul, de la Dan până la Beerșeba că Domnul era cu Samuel și tot Israelul a recunoscut în

tânărul fecioraș un profet adevărat al Domnului.

E. Chivotul lui Dumnezeu (cap. 4-7)

1. Capturarea chivotului (cap. 4)

4:1-4 Următoarele trei capitole urmăresc chivotul legământului Domnului în drumul parcurs în și afară din teritoriul inamic. Dumnezeu era hotărât să-și apere onoarea în mijlocul filistenilor (cap. 5), dar nu era gata să-i apere pe israeliți, când era în mijlocul lor, deoarece ei au încetat de a-L mai onora. Când au ieșit să lupte împotriva filistenilor la Ebenezer, au pierdut patru mii de oameni în luptă. În efortul de a schimba sorții de izbândă, bătrânii au dispus să fie adus chivotul de la Șilo în tabără.

4:5-11 Israeliții s-au bucurat nespun când au văzut chivotul iar filistenii s-au temut în egală măsură, deoarece cunoșteau reputația lui Iehova. Dar s-au îmbărbătat singuri, pornind din nou la luptă. Spre uimirea lor, Israel a fugit, treizeci de mii de infanteriști fiind uciși, precum și preoții Hofni și Fineas, însuși chivotul fiind capturat!

4:12-22 Când un alergător s-a dus în grabă la Șilo, informându-l pe Eli că fusese capturat chivotul, bătrânul preot a căzut pe spate, de pe scaunul său de magistrat, și-a frânt gâtul și a murit. Vestea tristă a determinat-o pe soția lui Fineas să intre în durerile nașterii, murind în timp ce năștea. Nu atât vestea despre moartea socrului său și a soțului a afectat-o atât de mult, cât știrea privitoare la capturarea chivotului de către filistenii. Înainte de a muri, i-a pus copilului numele Icabod (lipsit de slavă), spunând „Slava s-a depărtat.”

2. Puterea chivotului (cap. 5)

5:1-5 Filistenii au adus chivotul lui Dumnezeu de la Ebenezer la Așdod, așezându-l în templul lui Dagon, zeul național al filistenilor. Dagon era, chipurile, tatăl lui Baal, un alt idol cu care ne întâlnim adesea pe paginile Scripturii. Filistenii au așezat chivotul alături de chipul lui Dagon, considerând că cele două entități sunt egale. Dar când au revenit a

doua zi dimineata în templu, au constatat că Domnul făcuse să cadă Dagon la picioarele chivotului. Nepricepând semnificația acestui eveniment, filistenii l-au ridicat din nou pe Dagon, așezându-l lângă chivot. Dar a doua zi dimineata nu a fost nici o îndoială cu privire la cine a fost mai tare, deoarece capul lui Dagon și mâinile sale au fost tăiate. Dacă Dagon ar fi fost un dumnezeu adevărat, s-ar fi putut apăra. Adepții săi trebuiau să-și dea seama de acest lucru și să nu se mai împotrivescă realității. Când colo ei au înființat o regulă bazată pe superstiție ca toți cei ce intră în casa lui Dagon să nu calce pe prag. Dagon nu a dus-o prea bine în confruntarea cu Dumnezeul lui Israel. Samson distrusese templul său, din Gaza, după ce Dumnezeu îi dăduse puterea să doboare întreaga clădire peste mai marii filistenilor (Jud. 16). Acum Iehova însuși a ciuntit chipul lui Dagon, demonstrând că idolii n-au nici înțelepciune (**capul**) nici putere (**mâinile**).

5:6-9 Nu numai idolul lor, ci și oamenii din Așdod au început să resimtă dezaprobarea Domnului, intrând într-o stare de confuzie, pe trupurile lor apărând tumori și mulți dintre ei pierzându-și viața. Cuprinși de disperare, filistenii au decis să strămute chivotul în Gat, o altă cetate mare a filistenilor. Dar și aici oamenii au fost loviți cu tumori.

5:10-12 Când chivotul a fost trimis la Ecron, oamenii s-au temut nespun de mult, temerile lor fiind îndreptățite de groaznicul prăpăd ce secerase vieților multora dintre ei. Cei care nu au murit au fost, în schimb, loviți de tumori. Prin urmare, au cerut ca chivotul să fie trimis înapoi în Israel.

3. Restaurarea chivotului (cap. 6, 7)

6:1-6 În doar șapte luni filistenii au dobândit o frică sănătoasă de chivot, hotărându-se să-l înapoieze israeliților, dar nu oricum, ci așa cum se cuvenea pentru a nu suferi alte judecăți din partea Domnului. Au fost consultați preoții păgâni și ghicitorii, care au sugerat ca chivotul să fie returnat împreună cu o jertfă de vinovăție alcătuită din cinci tumori de aur și cinci șobolani de aur. Era la ordinea zilei printre acești oameni să

încerce să-și îmbuneze zeeii, oferindu-le o ofrandă chiar din elementele care au provocat prăpădul din mijlocul lor. Referirea la șobolani îi determină pe cercetătorii Bibliei să creadă că prăpădul care s-a abătut asupra cetăților filistene ar fi fost ciurma bubonică ce se transmite prin pureci transportați de șobolani. Preoții le-au amintit filistenilor și de soarta Egiptului când Dumnezeu a trimis judecata asupra sa, îndemnându-i pe filistenii să nu-și împietrească inimile cum și le-au împietrit egiptenii și Faraon, ci să facă tot posibilul să returneze chivotul la locul unde se cuvine să stea.

6:7-12 Pentru a se asigura că lucrurile care li s-au întâmplat au fost o judecată din partea lui Iehova, și nu doar rezultatul întâmplării, preoții filistenii au aranjat detaliile drumului pe care îl va parcurge chivotul înapoi în Israel în așa fel încât să fie pusă în evidență intervenția divină. Cele două vaci de lapte care au fost înjugate la căruța în care urma să fie transportat chivotul aveau viței și ar fi fost o încălcare a tuturor instinctelor naturale dacă acestea aveau să-și lase în urmă vițeii. Apoi deși vacile nu mai fuseseră înjugate, ele au tras bine la jug împreună, neîntorcându-se nici la dreapta, nici la stânga. Fără să fie călăuzite, vacile au apucat-o direct spre Bet Șemeș, în teritoriul lui Iuda!

6:13-18 Oamenii din Bet Șemeș erau la seceriș când s-a apropiat chivotul. Ce priveliște umitoare! Două vaci neînsoțite de om, aducând chivotul lui Dumnezeu înapoi în Israel! Toată comunitatea a izbucnit în strigăte de bucurie. Din lemnele căruței s-a aprins un foc iar vacile au fost aduse jertfă arsă de tot Domnului. Chivotul și lada ce conținea jertfa pentru păcat (lucrurile de aur) au fost așezate deasupra, pe o piatră mare.

Avem aici o paralelă spirituală în istoria vacilor din Bet Șemeș. Misionari creștini își părăsesc locuințele și familia, ducând mesajul Domnului oriunde îi călăuzește Domnul, neabătându-se nici la dreapta, nici la stânga. Necredincioșii se bucură când aud despre Domnul. Misionarii sunt pregătiți pentru slujire sau pentru jertfire.

6:19-21 Dar oamenii din Bet Șemeș nu

au tratat chivotul Domnului ca sfânt, ci au privit în interiorul său. În consecință, Dumnezeu a lovit cincizeci și șapte de mii dintre ei. Temându-se să mai aibă chivotul în mijlocul lor, oamenii au trimis soli la cei din Chiriati Jearim, rugându-i să ia chivotul de la ei. (Este greu de presupus că s-ar fi aflat 50.070 de bărbați la Bet Șemeș. Josephus,⁶ Keil și Delitzsch,⁷ precum și mulți alți învățați afirmă că textul ar trebui să spună doar șaptezeci de bărbați, întrucât din multe manuscrise ebraice lipsește cifra de 50.000.)

7:1-6 Chivotul a fost adus în casa lui Abinadab în Chiriati Jearim, unde a rămas timp de douăzeci de ani. Apoi a venit Samuel, îndemnându-i pe oameni să se întoarcă la Domnul, ca Dumnezeu să-i poată izbăvi de asupritorii lor filistenii. Idolii au fost aruncați afară și întreaga națiune s-a strâns la Mițpa. Acolo israeliții au postit și s-au pocăit înaintea lui Iehova. Pocăința lor a fost simbolizată prin faptul că au vărsat apă pe pământ.

7:7-14 Aflând că israeliții erau la Mițpa și presupunând că se pune la cale o revoltă, filistenii au atacat. Dar evreii, nefiind pregătiți de război, s-au îngrozit. Când s-au rugat de Samuel să mijlocească pentru ei, el a luat un miel de lapte și l-a adus întreg ca ardere-de-tot Domnului (ceea ce se pare că leviții puteau face – I Cro. 23:26-31), și s-a rugat. Ulterior, intervenind miraculos, Dumnezeu a pus pe fugă inamicul cu ajutorul tunetelor, Israel obținând în ziua aceea o frumoasă biruință. În semn de recunoștință, Samuel a luat o piatră pe care a așezat-o ca monument între Mițpa și Șen, numind-o „Ebenezar“ (*piatră de ajutor*). Versetul 13 se referă doar la o victorie temporară, cum rezultă clar din ultima parte a versetului și din 9:16. Totodată s-au recuperat unele teritorii iar Israel s-a bucurat, o vreme, de pace cu vecinii săi.

7:15-17 După aceasta, Samuel a devenit judecător de ocol, străbătând cetățile Israelului și administrând judecata potrivit legii Domnului. El a locuit la Rama, unde se afla casa tatălui său, și a zidit acolo un altar. Nu ni se spune de ce nu s-a întors la altarul Domnului, aflat acum la Nob, după cum nu aflăm de ce a permis

rămânerea chivotului în casa lui Abinadab. Dar acestea erau zile excepționale, în care multe din practici erau permise de Dumnezeu, chiar dacă nu corespundeau cu planul Său inițial.

Capitolul 7 este un studiu pe tema trezirii spirituale. La început Dumnezeu a ridicat un om, pe nume Samuel, care i-a chemat pe oameni la pocăință, mărturisire și curățire. S-a făcut mijlocirea prin sângele unui miel (un tip al Mielului de la Calvar), după care s-a obținut victoria. Acestea sunt etapele care trebuie parcurse de către o persoană individuală sau de către un popor pentru a avea o trezire spirituală adevărată.

F. La cererea israeliților, este ales un rege (cap. 8, 9)

8:1-5 La bătrânețe Samuel a încercat să aranjeze ca cei doi fii ai săi să fie numiți judecători, succesori ai săi. Dar aceștia au fost oameni răi, care primeau mită și călcau în picioare dreptatea. Așa cum procedase Eli înaintea sa, Samuel nu și-a abătut fiii de la căile lor rele, casa lui fiind astfel respinsă. Bătrânii lui Israel au refuzat să-i accepte pe Ioel și pe Abiia, pretinzând în schimb să li se dea un rege, ca să fie la rând cu celelalte popoare.

8:6-18 Desigur intenția lui Dumnezeu a fost ca El să fie Regele Israelului. Israel urma să fie un popor de oameni sfinți, ca nici o altă națiune de pe pământ. Dar ei nu au *voit* să fie diferiți, ci au ținut cu tot dinadinsul să se conformeze lumii. Samuel a fost întristat la auzul cererii lor, dar Domnul i-a spus să dea curs cererii. La urma urmelor, nu pe profet îl respinseseră ei, ci pe Domnul. Convenind să le satisfacă dorința, Samuel avea să protesteze solemn și să-i prevină cu privire la ce se vor putea aștepta din partea regelui. Pe scurt, regele se va îmbogăți pe el *însuși*, pe spinarea poporului, recrutând tineri și tinere pentru serviciul militar și pentru munci interne, transformându-i, practic, în sclavi. E adevărat că Dumnezeu a prevăzut domnia regilor în cuprinsul legii (Deut. 17:14-20), dar voia Lui desăvârșită a fost ca El Însuși să le fie Rege (8:7; 12:12). Aceste legi din Deuteronom aveau menirea de a preveni

răul care avea să urmeze negreșit prin luarea unei atari decizii.

8:19-22 Când oamenii au persistat în dorința lor, în pofida avertismentelor date, Domnul din nou i-a spus lui Samuel să îndeplinească cererea lor și să le pună un rege. Apoi profetul a trimis poporul acasă. Curând israeliții aveau să aibă un rege.

9:1-14 În acest moment intră în scenă Saul, fiul lui Chiș (un beniamit). În timp ce căuta el măgărițele tatălui său, a decis împreună cu slujitorul său să întrebe un om al lui Dumnezeu dintr-o cetate învecinată dacă nu știe despre animale. Cu un dar în mână, ei s-au apropiat de cetate și au aflat de la niște fete că văzătorul pe care-l căutau ei avea să participe chiar în ziua aceea la un festival religios. Grăbindu-se, ei l-au întâlnit pe omul căutat. Saul nu avea nici o idee despre faptul că însuși profetul îl căuta pe el!

9:15-21 În ziua precedentă, Domnul promisese că-l va conduce pe Samuel la omul care urma să fie rege. Acum i s-a descoperit că Saul este omul ales. Dar profetul nu i-a comunicat acest lucru lui Saul imediat. **Înălțimea** despre care se vorbește în text (adică locul rezervat pentru închinăciune) era de obicei asociat cu închinarea la idoli, dar în cazul acesta a fost un loc de închinare la Iehova. Apoi Samuel i-a spus tânărului și chipeșului beniamit că are să-i comunice o veste importantă a doua zi dimineața. Se pare că fără să i se fi spus că Saul pornise în căutarea măgărițelor, Samuel a știut despre acest lucru, deoarece acum îi spune lui Saul să nu se îngrijoreze cu privire la ele, deoarece au fost găsite. În fapt, ce însemnau câteva măgărițe, în contextul în care el avea să dispună de tot ce era mai de dorit în Israel? Saul a recepționat această afirmație cu aparentă modestie. Într-adevăr Beniamin era cel mai mic dintre triburile Israelului. În trecut numărul lor fusese redus la doar 600 din cauza răutății lor (Jud. 20).

9:22-27 La banchetul ce s-a organizat lui Saul i s-a acordat un loc de cinste, servindu-i-se cele mai alese bucate. Seara Samuel a avut o conversație îndelungată cu el. A doua zi Samuel l-a reținut pe Saul, pe când acesta se pregătea să plece din cetate,

și i-a dezvăluit cuvântul lui Dumnezeu.

II. DOMNIA LUI SAUL PÂNĂ LA REPUDIAREA SA (cap. 10-15)

A. Ungerea și confirmarea (cap. 10, 11)

10:1-6 În particular Samuel l-a uns pe Saul ca domnitor al Israelului turnând untdelemn pe capul lui. Preoția fusese inaugurată tot prin ungere (Lev. 8:12), fiind acum aplicată în cazul primului rege al Israelului. Ulterior avea să fie organizată o ceremonie publică. Lui Saul i s-au dat trei semne menite să confirme cuvântul Domnului: (1) Doi bărbați aveau să-l întâlnească la mormântul Rahelei, spunându-i că măgărițele tatălui său au fost găsite; (2) trei bărbați aveau să-l întâlnească la stegarul din Tabor, în drum spre Betel, dându-i două pâini; (3) când va ajunge la „dealul lui Dumnezeu“ și va întâlni un grup de profeti, Duhul Domnului va veni peste el și Saul va profeti.

10:7-9 După ce toate aceste semne vor fi avut loc, Saul trebuia să se ducă la Ghilgal și să aștepte șapte zile până va sosi Samuel ca să aducă jertfe. Toate semnele din versetele 2-6 au avut loc în aceeași zi; evenimentele de la Ghilgal au avut loc mai târziu (13:7-15).

Nu trebuie să conchidem din versetul 9 că Saul a fost cu adevărat convertit. De fapt, a fost un om firesc, supus pornirilor naturii vechi, cărnii, după cum demonstrează elocvent faptele sale ulterioare. El a fost înzestrat de Duhul pentru poziția sa oficială ca domnitor al poporului lui Dumnezeu, chiar dacă nu l-a cunoscut pe Dumnezeu în mod personal, ca mântuitor. Cu alte cuvinte, el a fost omul lui Dumnezeu *oficial*, deși, în realitate, noi credem că nu a fost un credincios adevărat.⁸

10:10-16 Profetii erau oameni dedicați și plini de râvnă, ceea ce explică mirarea oamenilor din popor când l-au văzut pe Saul profetind în mijlocul profetilor, ceea ce a generat proverbul: „**Oare și Saul este între profeti?**“ Cuvintele acestea au îmbrăcat ulterior forma unei zicale, exprimând mirarea pentru faptul că Saul era angajat într-o activitate atât de necarac-

teristică lui. Unchiul lui Saul (nu tatăl său, cum ne-am fi așteptat) l-a chestionat cu privire la discuția avută cu Samuel. Saul s-a referit la timpul petrecut cu Samuel, dar nu a dezvăluit faptul că a fost uns, în particular, de către acesta ca rege.

10:17-19 Între timp, Samuel a strâns poporul la Mițpa ca să anunțe desemnarea unui rege. Înainte însă de a face anunțul propriu-zis, el le-a reamintit că cerând un rege ei îl resping de fapt pe Dumnezeu care i-a scos din Egipt și i-a dus în Țara Promisă. Când Saul a fost ales el s-a ascuns fie din modestie, fie de frică. Matthew Henry ne oferă patru motive care l-ar fi putut determina pe Saul să se teamă:

- (1) Deoarece era conștient că nu este înzestrat ca să i se încredințeze o funcție atât de mare....
- (2) Pentru faptul că acceptarea ei l-ar fi făcut vulnerabil invidiei vecinilor săi care și așa nu erau prea binevoitori față de el.
- (3) Pentru că el a înțeles, din spusele lui Samuel, că oamenii au păcătuțit când au cerut un rege și că Dumnezeu le-ar fi acordat cererea dar la mânie.
- (4) Pentru că lucrurile nu mergeau bine la acea dată în Israel; filistenii erau puternici, amoniții constituiau un pericol pentru Israel iar de la el se cerea mult curaj ca să ridice pânzele într-o vreme atât de furtunoasă.⁹

10:20-27 Saul a fost adus și prezentat în fața poporului ca rege al său. În tot Israelul nu s-ar fi găsit la ora aceea un om mai bine înzestrat din punct de vedere fizic. Mai mulți viteji i s-au alăturat lui Saul, însoțindu-l în drumul său spre casă, la Ghibeaa, dar nu toți s-au situat cu totul de partea noului monarh. Dând dovadă de înțelepciune, Saul s-a făcut că nu-i aude pe rebelii care i s-au împotrivit și l-au disprețuit.

11:1-5 Cetatea Iabeș Ghilead era situată în partea de est a râului Iordan, în teritoriul seminției Gad. Când vecinii de la sud-est, amoniții, au asediat cetatea, locuitorii ei au negociat condițiile în care să se poată preda. Dar Nahaș amonitul a dorit să-i schilodească, pentru a-i face de rușine în Israel. Concret a dorit să le scoată ochiul drept. În mod surprinzător, amoniții au permis bătrânilor Israelului să ceară ajutor. Poate că Nahaș nu era deplin pregătit sau

nu credea că ceilalți israeliți vor veni în ajutorul fraților lor din Iabeș. Și astfel au fost trimiși soli la Ghibeaa, unde Saul continua să lucreze pe câmp. Era timpul ca Saul să se afirme ca regele de curând ales al Israelului!

11:6-11 Îmbătați de izbânda obținută pe câmpul de luptă, oamenii au dorit să-i ucidă pe cei ce nu acceptaseră anterior ca Saul să domnească peste ei. Dar Saul, dând dovadă de înțelepciune, nu i-a lăsat să ducă la îndeplinire această pornire. Faptul că Domnul îi dăruise victoria era de ajuns pentru el. Apoi Samuel a convocat o adunare solemnă la Ghilgal, prilej cu care lui Saul i s-a reconfirmat că e rege peste întreaga națiune. De data aceasta nu i s-a mai împotrivit nimeni. Ghilgal reprezintă reînnoirea spirituală (Ios. 5:9)

B. Muștrarea și porunca dată poporului (cap. 12)

12:1-13 După ceremonia de reînnoire a regatului la Ghilgal, Samuel s-a adresat întregului Israel. Mai întâi el le-a amintit concetățenilor săi că a condus cu dreptate ca judecător peste ei. Nimeni nu l-ar fi putut acuza de nedreptate. Dar prin faptul că au cerut un rege, israeliții au respins conducerea sa și domnia lui Dumnezeu asupra lor. Domnul fusese plin de îndurare față de ei, ridicându-le izbăvitori când au fost la strâmtoare. „**Bedan**“ din versetul 11 se referă probabil la Barac (text marginal NKJV, Septuaginta și versiunea siriacă).¹⁰ Samuel s-a plasat pe sine în șirul izbăvitorilor, care a început cu Moise. Dar Israel a fost ingrăt, în fața tuturor acestor îndurări, cerând cu încăpățănare să i se dea un rege. Faptul că Dumnezeu lucra prin intermediul judecătorilor n-a fost de ajuns pentru ei. Prin urmare, li l-a dat pe Saul.

12:14-18 Cerând un rege, ei au săvârșit un mare păcat. Dar dacă vor asculta de Domnul, chiar și acum El îi va binecuvânta. Dacă nu vor asculta, vor suferi consecințele mâniei Lui. Ca dovadă solemnă, Samuel s-a rugat să vină o furtună puternică, ca semn evident de la Dumnezeu, întrucât era cu totul neobișnuit să se abată o atare furtună în timpul secerișului. Iar apariția ei la un timp bine precizat demon-

stra că nu era o simplă întâmplare.

12:19-25 O frică mare i-a cuprins pe oameni, care l-au implorat pe Samuel să se roage pentru ei. Rugăciunea lui adusese peste ei judecata și tot rugăciunea lui putea face să vină acum peste ei îndurarea lui Dumnezeu. Samuel le-a răspuns îndemnându-i din nou să se teamă de Domnul și să-L slujească, aceasta fiind calea cea mai sigură de a evita judecata Sa. În ce-l privește pe el, Samuel a arătat că nu poate înceta să se roage pentru ei, deoarece acest lucru ar constitui un păcat. Această afirmație importantă din Scriptură demonstrează că absența rugăciunii din viața cuiva este un *păcat*, și nu doar o neatenție.

C. Neascultarea și repudierea (cap. 13-15)

1. Jertfa păcătoasă adusă de Saul (cap. 13)

13:1 Versetul 1 prezintă dificultăți reale de interpretare, cum se poate vedea numai decât prin compararea mai multor traduceri. KJV și NKJV spun: „**Saul a domnit un an; și după ce a domnit doi ani peste Israel...**“ Traducerea RV redă versetul astfel: „Saul avea *treizeci* de ani când a început să domnească, și a domnit doi ani peste Israel...“ În RSV se spune: „Saul avea... ani când a început să domnească, și a domnit... doi ani peste Ierusalim.“ Iar în NASB citim: „Saul avea *patruzeci* de ani când a început să domnească și a domnit *treizeci* și doi de ani peste Israel.“ Unele manuscrise ale Septuagintei pur și simplu omit acest verset problematic! Cea mai plauzibilă explicație a acestei situații confuze este că unele litere au fost eliminate din neatenție din textul ebraic de unii copişti în secolele ulterioare.¹¹ Știm sigur că Saul era un om matur când a venit la putere, deoarece fiul său Ionatan atinsese vârsta celor înrolați în armată.

13:2-5 Saul stabilise o armată permanentă de trei mii de bărbați. Ionatan a condus acest detașament, atacând cu succes garnizoana filistenilor de la Gheba, la nord de Ierusalim. Faptul acesta i-a determinat pe filistenii să se pregătească pentru un

război în toată puterea cuvântului, cu o armată uriașă. (Unele traduceri, urmând exemplul versiunii siriace și a unor manuscrise ale Septuagintei, includ cifra de 3.000 de care în versetul 5, un număr mult mai plauzibil pentru existența a șase mii de călăreți.)¹²

13:6-9 Evreii au răspuns la provocare printr-un gest de mare lașitate, unii refugiindu-se chiar dincolo de Iordan. Ei petrecuseră atâta timp sub jugul asupririi încât li se părea cu neputință să scuture acest jug. În plus, se părea că filistenii au de partea lor toate avantajele. În timp ce Saul îl aștepta pe Samuel la Ghilgal (vezi 10:8), tot mai mulți oameni începuseră să lipsească de la apel. A venit și ziua a șaptea și Samuel tot nu sosise. În contextul diminuării forțelor sale și al pericolului războiului, Saul a simțit că trebuie să treacă la acțiune, și să aducă el însuși o jertfă arsă de tot, deși nu avea autoritatea de a efectua această slujbă, întrucât nu era levit. Chiar dacă Samuel întârzia, asta nu-l îndreptătea pe Saul să încalce regula, arogându-și funcția de preot.

13:10-14 Sosind imediat după aceea, Samuel a realizat ce a făcut Saul. Scuzele care i se păreau lui Saul valabile nu au schimbat cu nimic faptul că el s-a făcut vinovat de neascultare de Domnul, fapt pentru care avea să piardă împărăția. Dumnezeu deja găsisese un alt om, după inima Sa. Acesta a fost primul din seria de păcate din viața lui Saul care au dus la pierderea tronului Israelului. Celelalte au fost: jurământul său pripit (cap. 14), cruțarea vieții lui Agag și reținerea părții celei mai însemnate din prada de război obținută de la amaleciți (cap. 15), uciderea lui Ahimelec și a celorlalți oțzeci și patru de preoți (cap. 22); numeroasele sale atitudini asupra vieții lui David (cap. 18-26); și consultarea vrăjitoarei de la En Dor (cap. 28).

13:15-23 Saul a luat cu el cei șase sute de oameni ai săi și i s-a alăturat lui Ionatan la Ghibea. Filistenii, care și-au stabilit tabăra la Micmaș, aflat în apropiere, au început să trimită oameni care să jefuiască teritoriile din nord, vest și est, cărora Israelul nu părea capabil să le facă față.

Filistenii se aflaseră de atâta timp la cârmă încât au ajuns să interzică israeliților să aibă chiar și fierari în mijlocul lor, evreii fiind nevoiți să se ducă la filistenii ori de câte ori aveau de ascuțit vreo sculă agricolă. Așa se face că numai câțiva dintre ei aveau săbii. Situația părea într-adevăr deznădăjduită.

2. Jurămintele pripite rostite de Saul

(cap. 14)

14:1-15 Văzând că tatăl său nu face nimic, Ionatan a pornit pe ascuns împreună cu purtătorul său de arme să-i atace pe filistenii. Acesta nu a fost un act de cetezanță nechibzuită, nici o misiune a unui sinucigaș. Ionatan aștepta ajutorul de la Dumnezeu, crezând că El îi va da biruința. Faptul că erau doar doi împotriva unui inamic atât de numeros nu avea importanță, motivul încrederii lui Ionatan fiind exprimat de cuvintele: „**căci nimic nu-L împiedică pe Domnul să salveze prin mulți sau prin puțini.**” Credința lui Ionatan avea să-i fie răsplătită. Dumnezeu i-a arătat că va avea succes când filistenii îl vor invita să pătrundă în tabără, crezând că este dezertor. De îndată ce filistenii au spus: „**Suiți-vă la noi,**” Ionatan s-a suit în garnizoana filistenilor, și curând douăzeci de filistenii zăceau uciși. Iar când supraviețuitorii au luat-o la fugă, Dumnezeu a trimis un cutremur, care a provocat o mare stare de confuzie în tabăra filistenilor. *Credința* de care a dat dovadă Ionatan (v. 6) și purtătorul său de arme (v. 7) a fost singurul lucru de care a fost nevoie pentru ca Dumnezeu să se ocupe de filistenii. Ce trist însă că *nechibzuința* lui Saul a făcut să pălească această victorie minunată!

14:16-23 Sentinelele lui Saul au observat confuzia din tabăra filistenilor, dându-i de veste despre aceasta. Când s-a făcut apelul, s-a constatat că Ionatan și purtătorul său de cuvânt erau absenți. Imediat Saul a cerut să vină preotul Ahia, să aducă chivotul, pentru ca să întrebe pe Domnul. (Textul marginal NKJV, urmând exemplul Septuagintei, folosește termenul *efodul* în loc de *chivotul*.¹³ Probabil chivotul încă se afla la Chiriath Jearim.) Dar Saul s-a răzgândit imediat când a crescut zarva în

tabăra inamicului; el i-a spus preotului să-și retragă mâna – adică să nu mai caute voia Domnului (v. 19). Și astfel Saul și-a strâns forțele, convins că nu are nevoie de călăuzirea divină pentru a ști că Domnul îi dă pe filistenii în mâna lui. Și alții au observat că Dumnezeu luptă pentru Israel. Iar evreii care dezertaseră anterior s-au întors acum împotriva stăpânilor lor filistenii. Ba chiar și bărbații care se ascuseseră în munții din Efraim au găsit în ei curajul de a porni la luptă. După război mulți viteji se arată, dar unde sunt Ionatanii care să aibă curajul primei confruntări?

14:24-30 Pentru a se asigura de o victorie rapidă, Saul dăduse un ordin pripit soldaților, punându-i să jure că nu vor mânca nimic până seară, după încheierea luptelor. Și apoi a pecefluit ordinul printr-un jurământ. Dar foamea i-a făcut pe oameni să se simtă epuizați și, prin urmare, în inferioritate. Neștiind despre edictul tatălui său, Ionatan a mâncat puțină miere, ca să-și refacă energiile. Când i s-a spus despre blestemul rostit de tatăl său peste cei ce vor călca porunca, el s-a tânguit pentru faptul că o zi atât de biruitoare pentru Israel trebuia să fie umbrită de un ordin atât de stupid.

14:31-42 Restricția impusă de Saul nu a fost doar o pricină de indignare pentru Ionatan, ci și un pericol pentru luptători. După încetarea ostilităților, ei s-au repezit la pradă, omorând vite și mâncând carne cu sânge, contravenind legii de la Levitic 17:10-14. Când a aflat Saul despre acest lucru, i-a muștrat, alegând o piatră mare pe care trebuiau aduse animalele ca să fie ucise după ritualul prescripș. De asemenea el a ridicat, pentru prima oară, un altar. În râvna sa, Saul a voit să-i urmărească pe filistenii în timpul nopții. Prin urmare, din nou l-a contactat pe preot, ca să-L consulte pe Dumnezeu. Dar Dumnezeu nu i-a răspuns. Asta l-a făcut pe Saul să creadă că în tabără s-a comis un păcat. Conform uzanțelor, s-a tras la sorți și, spre surprinderea lui Saul, a ieșit Ionatan, indicând că el era cel vinovat.

14:43-46 Ionatan a explicat ce s-a întâmplat și Saul, ca să salveze aparențele, a poruncit să fie omorât. Dar oamenii au dat dovadă că au mai multă minte decât

regele lor. Oare nu lucrase Ionatan cu Dumnezeu, contribuind la această mare biruință? Cum ar fi putut Dumnezeu să fie nemulțumit față de el, pentru că a călcat jurământul lui Saul, când S-a folosit de El în chip atât de mare în bătălie? Negreșit, au spus ei, Ionatan nu va muri! Astfel eroul a fost cruțat de la o moarte nemeritată. Dar în timp ce Saul era preocupat de aceste lucruri lipsite de importanță, filistenii au fugit. Pentru a doua oară lipsa lui de înțelepciune a diminuat victoria.

14:47-52 Versetele 47 și 48 rezumă o parte din victoriile lui Saul. Următoarele trei versete ne oferă detalii despre familia sa. Ultimul verset este o împlinire a prezicerii lui Samuel conform căreia regele îi va recruta pe vitejii Israelului înscriindu-i la oaste (1 Sam. 8:11).

3. Ascultarea incompletă a lui Saul

15:1-3 Saul aluneca pe pantă, într-un ritm tot mai amețitor, pe măsură ce se apropia de fundul-prăpastiei. Indiferent de misiune i se încredința, ascultarea sa era incompletă. În capitolul acesta Dumnezeu i-a poruncit să-i nimicească pe amaleciți – națiunea care îi atacase prin surprindere pe evreii rămași în urmă de restul coloanei când au ieșit din Egipt, mergând spre Canaan (Deut. 25:17-19). Ordinul suna limpede: tot ce avea suflare trebuia distrus, fiind închinat Domnului. Îndelunga răbdare a lui Dumnezeu îi răbdase pe amaleciți atâția ani de zile, dar în tot acest timp cuvântul Său rostit împotriva lor nu s-a schimbat cu nimic (Ex. 17:14-16; Nu. 24:20). Ei trebuiau șterși de pe fața pământului pentru păcatul lor.

15:4-12 Saul a strâns o armată cu care a pornit spre sud, către o cetate a lui Amalec. Înainte de a ataca, i-a prevenit pe cheniți să fugă, pentru a nu fi omorâți odată cu amaleciții. Asta pentru că acești madianiți nomazi se purtaseră cu bunăvoință față de Israel în timpul Exodului. Acțiunea aceasta a demonstrat că nu era setos de sânge, ci că era instrumentul răzbunării lui Dumnezeu asupra unui popor din caleafară de rău. Și Saul s-a achitat de sarcină – până la un punct – înfrângându-i pe amaleciți și trecând totul prin ascuțișul sabiei,

cu excepția regelui lor și a tot ce era mai bun din prada de război. (În plus, o rămășiță, care locuia probabil în altă zonă geografică, a supraviețuit de asemenea – vezi 30:1-6; 2 Sam. 8:12; 1 Cro. 4:43). Deși se afla la o depărtare bunicică de locul bătăliei, Samuel a fost înștiințat de Domnul cu privire la neascultarea lui Saul. Vestea l-a tulburat într-atât de mult pe Samuel încât a petrecut toată noaptea în rugăciune. Dimineța era convins de ceea ce trebuia să facă.

15:13-35 În drum spre Ghilgal, Saul s-a oprit și a ridicat un monument, pentru a celebra victoria obținută. Dar Samuel a văzut lucrurile în cu totul altă lumină, luându-l la rost pe Saul pentru neascultarea sa. Saul nu dusese niciodată lipsă de scuze, dar acum behăitul de oi, reprezentând eșecul său de a fi ascultat de Domnul, a anulat orice posibilitate a lui Saul de a se mai scuza, fiind *repudiat!* Saul mai auzise acest cuvânt (13:14). Iată că acum se abătea din nou asupra sa, cu și mai multă intensitate. În permanență Saul redefinea poruncile Domnului, făcând ceea ce i se părea lui cel mai nimerit, în loc să facă ceea ce era cel mai bine în ochii lui Dumnezeu, așa cum îi poruncise El. Saul a manifestat o pocăință de formă, rugându-se de Samuel să nu-l părăsească. Ba chiar a rupt mantaua profetului când acesta a dat să plece. Dar gestul a avut semnificația ruperii împărăției din mâna lui Saul, și încredințarea ei unui alt om.

După ce l-a însoțit pe Saul ca să se închine Domnului, Samuel a cerut să-i fie adus Agag. Crezând că-i va fi cruțată viața, Agag s-a apropiat cu precauție, zicându-și: „**Negreșit a trecut amărăciunea morții!**” Dar Samuel l-a tăiat în bucăți a subia. În tot restul vieții bătrânul judecător a purtat o povară, din pricina neascultării lui Saul. Într-o anumită privință, chiar Dumnezeu a regretat că l-a pus pe Saul rege peste Israel.

Versetul 22 ar trebui să-l memorăm, căci este unul din versetele clasice ale Cuvântului lui Dumnezeu. Ascultarea trebuie să fie pe planul întâi. De ea trebuie să ținem seama în primul rând, în ultimul rând și întotdeauna. Este cuvântul cheie, parola tuturor celor care doresc să-L slu-

jească pe Domnul și să-I fie plăcuți, după cum arată Erdmann:

În următoarele cuvinte: **Ascultarea face mai mult decât jertfele** apare o idee nouă: dincolo de ceea ce este exclusiv plăcut în ochii lui Dumnezeu, doar o atitudine de ascultare a minții este în sine un lucru bun, pe când jertfa adusă de cineva care nu posedă această atitudine a minții nu este un lucru bun, întrucât nu are nici o valoare morală... Prin urmare neascultarea și răzvrătirea care rezultă din aceasta, precum și atitudinea de bizuire pe sine, de sfidare, sunt similare, în esență, și ocupă pe plan moral același loc ca și răutatea nespuse de mare a *vrăjitoriei*, respectiv „ghicirea în slujba unor puteri demonice anti-divine“ (Keil), și a idolatriei.¹⁴

Versetele 29 și 35 par a fi în contradicție. Primul afirmă că Dumnezeu nu Se răzgândește și nu Se căiește, pe când al doilea spune că Domnului I-a părut rău că l-a pus pe Saul rege peste Israel. Versetul 29 îl prezintă pe Dumnezeu în *caracterul Său esențial*. El este nu se schimbă și este neschimbător, cel Imuabil. Versetul 35 înseamnă că o modificare a *conduitei* lui Saul a reclamat o modificare corespunzătoare în *planurile și scopurile* lui Dumnezeu față de Saul. Pentru a rămâne consecvent atributelor Sale, Dumnezeu trebuie să binecuvânteze ascultarea și să pedepsească neascultarea.

III. VIAȚA LUI DAVID PÂNĂ LA MOARTEA LUI SAUL (cap. 16–30)

A. Ungerea de către Samuel (16:1-13)

16:1-3 În timp ce Samuel continua să fie întristat cu privire la Saul, Domnul i-a spus fără înconjur să privească realitatea în față, anume că Saul este **repudiat** (sau lepădat). Dumnezeu deja alesese un alt bărbat care să domnească peste poporul Său. Samuel trebuia să se ducă la Betleem și să-l ungă pe unul din fiii lui Isai ca rege. A ști să ții un secret sau a proceda în secret nu e totuna cu a înșela. Dumnezeu nu i-a spus lui Samuel să mintă cu privire la intențiile sale când va ajunge la Betleem, unde profetul realmente a adus o jertfă. Dar ungerea

unui rege nou constituia o chestiune secretă ce nu trebuia dată în vileag decât mulți ani mai târziu.

16:4-13 Când Samuel a ajuns la Betleem, bătrânii au tremurat. După ce i-a invitat pe Iese și fiii săi la praznic, i-a primit pe bărbații unul câte unul, crezând că noul rege al Israelului se afla în fața lui. Samuel ar fi trebuit să învețe din experiența sa cu Saul că omul din afară nu este nici pe departe atât de important ca omul dinăuntru (13:14). Dumnezeu judecă om după inima sa (v. 7). Principiul din versetul 7 a fost și va fi întotdeauna valabil: Oamenii judecă după înfățișare, după îmbrăcăminte și după alte elemente exterioare. Dar în zilele noastre mass media încurajează acest mod defectuos de a judeca oamenii, folosind, în campaniile lor publicitare, la televiziune și în publicații, persoane atrăgătoare fizic, până acolo încât oamenii cu înfățișare obișnuită ajung să nu mai fie acceptați de restul populației cum erau odinioară. Saul era un om înalt, cu părul negru, plăcut la înfățișare. De fapt și David era plăcut la înfățișare (v. 12), deși părea prea tânăr pentru a putea fi luat în considerare pentru ocuparea unui post de mare importanță. Din nefericire, prea de multe ori biserica, mai ales în aparițiile de la televiziune, a subliniat nu strălucirea spirituală, ci cea superficială a omului din afară, rezultatele fiind cât se poate de dezastruoase atunci când acești idoli au căzut.

David a trebuit să fie adus la ospăț. El era atât de nesemnificativ în ochii tatălui său, încât Iese crezuse că pe profet nu avea cum să-l intereseze fiul său cel mic. Dar Domnul era deosebit de interesat de acest păstoras, iar Samuel, ascultând de glasul Domnului, l-a uns pe David. Din acel punct, Duhul Domnului a venit cu mare putere peste David, părăsindu-l pe Saul. Abia după ani și ani David va purta coroana lui Saul, dar deja din această zi regatul se afla cu siguranță în mâna lui David.

B. Slujirea pentru Saul (16:14-23)

Cam în acest timp, Saul căzuse pradă unei tulburări mentale cauzate de un duh rău. Sintagma: „**un duh chinitor de la**

Domnul“ (în ediția română: „duhul rău de la Domnul“, n.tr.) se explică prin faptul că ceea ce Dumnezeu *permite* este adesea redat ca și când El ar *face* acest lucru. Dr. Rendle Short analizează problema de care suferă regele:

Regele Saul ar primi în zilele noastre diagnosticul de nebunie de tip maniac-depresivă. Perioadele de intensă apăsare, presărate cu izbucniri ocazionale de violențe cu intenții de omucidere, aparent fără nici un motiv, impresia falsă că oamenii ar fi complotat împotriva lui... sunt cu toate simptome ușor de depistat ale acestei maladii.¹⁵

Slujitorii lui Saul i-au propus regelui să găsească pe cineva cu darul muzicii care să vină și să-l calmeze. S-a sugerat numele lui David și Saul a trimis să fie adus la el. Versetul 18 arată că David își făurise deja un renume, chiar înainte de a-l fi înfruntat pe Goliat. Acum muzica sa părea să-l scoată pe rege din depresia sa. Saul l-a îndrăgit, făcându-l pe David purtătorul său personal de arme.

C. Înfrângerea lui Goliat (cap. 17)

17:1-11 Filistenii și-au adunat armatele pentru bătălie în apropierea văii lui Elah (Valea Terebinților), la sud-vest de Ierusalim, nu departe de Gat. Saul și armata sa s-au adunat într-alt loc din apropiere, valea Elah despărțindu-i de filistenii. Un campion cu numele de Goliat a ieșit zilnic din tabăra filistenilor timp de patruzeci de zile, sfidând ostirile Israelului să-i trimită un adversar pe măsura sa. Cum era de așteptat, nu s-a găsit nici un voluntar. Uriașul acesta avea aproape trei metri înălțime și era îmbrăcat cu o armură ce cântărea cel puțin 85 de kg. Numai sulita sa de fier cântărea vreo 7-8 kg. Dar toate aceste arme grele nu-i creau nici un fel de probleme lui Goliat, deoarece el însuși trebuie să fi avut între 300 și 400 de kg, poate chiar mai mult, în funcție de talia sa. Toate aceste caracteristici îl făceau să fie de câte-va ori mai puternic decât un om normal.

17:12-30 Odată, pe când David aducea de mâncare celor trei frați mai vârstnici ai săi pe câmpul de bătălie, a auzit batjocurile

azvârlite de uriaș la adresa lor și frica ce se putea citi pe fețele soldaților evrei. David a întrebat ce i se va face omului care va reduce la tăcere această brută lăudăroasă. Eliab, fratele său cel mai mare, l-a mustrat, probabil ca să-și ascundă propria sa lășitate, dar David a persistat, insistând să i se spună ce premii va primi cel care îl va putea ucide pe uriaș.

17:31-40 Nu după mult timp a ajuns la urechile lui Saul vestea că s-a găsit un tânăr dispus să lupte pentru Israel. Omenește vorbind, e de înțeles îndoiala cu care l-a privit Saul pe David, în ce privește capacitățile sale, când acesta a fost adus înaintea sa. Numai că David cunoscuse puterea lui Dumnezeu, care a lucrat prin el atunci când David a apărât turma sa de atacurile unui leu sau urs. El câștigase experiențe cu Dumnezeu în particular, prin urmare, acum era pregătit să se bizuie pe Dumnezeu în public. Văzând curajul și hotărârea lui David, Saul i-a dat propria lui armură, dar David s-a lipsit de ea, întrucât îl îngreuna, preferând să-și aleagă cinci pietre netede de la pârâu, o praștie și toaigul său, peste toate acestea David având însă puterea Dumnezeului celui viu!

17:41-54 Când Goliat l-a văzut pe David, tânărul ce trebuie să fi avut vreo douăzeci de ani în acel timp, s-a umplut de mânie, considerând că Israel l-a insultat trimițându-i pe acest tinerel ca să lupte împotriva sa. Dar David nu avea nici urmă de frică, răspunzând blestemelor proferate de uriaș. David se încredea cu totul în Domnul, așteptând să primească biruința din mâna Lui. Când a făcut Goliat primul pas către el, David a tras cu praștia, piatra lovindu-l pe uriaș în frunte. Îndată el a căzut cu fața la pământ, după care David i-a tăiat capul cu propria sabie a uriașului. Când filistenii au văzut acest lucru, au luat-o la fugă, fiind urmăriți de israeliți.

17:55-58 Versetele acestea¹⁶ par să ridice o problemă: Este ciudat că Saul nu l-a recunoscut pe David, de vreme ce îl desemnase anterior să-i fie purtător de arme (16:21). Totuși trebuie notat că în text nu se spune că Saul nu a știut cine este acest tânăr, doar că a întrebat: „**Al cui fiu este acesta?**“ Cu alte cuvinte, e posibil ca

Saul să fi uitat toate amănunțele legate de familia din care provenea David, cum arată și Williams:

După ce i-a promis învingătorului că-i va da fiica în căsătorie și o zestre frumoasă, scutindu-i familia de impozite, era normal ca Saul să-i ceară lui Abner lămuriri cu privire la tatăl lui David și poziția ocupată de acesta în societate....¹⁷

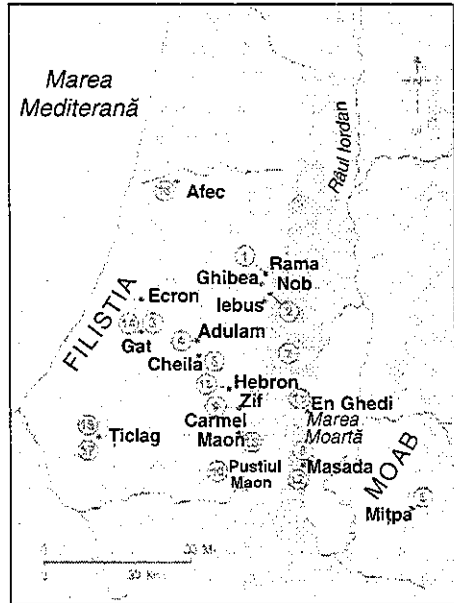
Această ipoteză pare să fie confirmată de faptul că mai târziu David își exprimă nevrețința de a fi ginerele regelui (18:18). Michael Griffith ne prezintă o aplicație nimerită a acestui verset:

Atât Ionatan (cap. 14), cât și David au inițiat acțiuni de la nivelul lor umil, dar acestea s-au soldat cu mari biruințe. Tot așa și noi suntem chemați să luăm în stăpânire câmpul local de bătălie în care ne aflăm. Nu ne putem permite să sperăm că vom putea să ne măsurăm forțele cu toată opoziția vrăjmașului, dar nici nu e nevoie să facem acest lucru. Acolo unde te afli, pe „frontul” tău, vei descoperi ce mult poți face pentru Isus. Suntem chemați să dăm dovadă de curaj și să luăm inițiativa în locul unde ne aflăm. De restul Se va ocupa Dumnezeu, atunci când, în urma acțiunii noastre, bătălia se va extinde pe întregul front.¹⁸

D. Căsătoria cu Mical (cap. 18)

18:1-5 Între Ionatan și David s-a statornicit o trainică prietenie, cei doi având o seamă de afinități în structura lor sufletească, fiecare din ei posedând acea rară trăsătură de caracter a unui curaj autentic. Ionatan era succesorul legitim la tronul tatălui său. Dar când i-a înmănat lui David mantia sa, a indicat prin aceasta că este dispus să renunțe la dreptul său legitim, preferând să-l vadă pe David încoronat.

18:6-16 Pe măsură ce David continua să câștige bătălie după bătălie, Saul a fost cuprins de o nestăpânită gelozie la adresa sa. Când a auzit cântecele femeilor, în care acestea îi atribuiau lui David mai multe fapte de vitejie decât lui însuși, mânia lui nu a mai cunoscut margini. Dumnezeu Se folosește uneori de rău pentru a pedepsi răul, acesta fiind motivul pentru care a

David urmărit de Saul

1. David fuge din Ghibea la Samuel în Raba (1 Sam. 19:18)
2. David se deplasează la Nob (1 Sam. 21:1-9)
3. David se deplasează la Gat (1 Sam. 21:10)
4. David fuge de filistenii la Adulam (1 Sam. 22:1)
5. David își pune familia la adăpost în Moab (1 Sam. 22:3)
6. David se deplasează în Moab (1 Sam. 22:4)
7. David ajunge în pădurea Heret (1 Sam. 22:5)
8. David și oamenii săi îi atacă pe filistenii care au prădat Cheilă (1 Sam. 23:5)
9. David se retrage în pustiul Zif (1 Sam. 23:14)
10. David se retrage în pustiul Maon (1 Sam. 23:24)
11. Urmărit de Saul, David ajunge la Enghedi (1 Sam. 23:29)
12. Cruțându-i viața lui Saul, David revine în Moab (1 Sam. 24:22)
13. David revine la Carmel Maon; se căsătorește cu Abigail (1 Sam. 25)
14. Cruțându-i din nou viața lui Saul, David revine în Gat (1 Sam. 26:1-27:2)
15. Achis, regele filistean al Gatului, îi dă lui David cetatea Tlclag (1 Sam. 27)
16. David și oamenii lui se duc la Afez, unindu-se cu forțele filistene (1 Sam. 29:1-3)
17. Opoziția comandanților filistenii îl obligă pe David să revină la Tlclag (1 Sam. 30)
18. După moartea lui Saul, David revine la Hebron, unde este încoronat Rege (2 Sam. 1-2)

îngăduit ca Saul să fie chinuit de un duh rău (v. 10). De două ori regele a încercat personal să-l ucidă pe David, dar de ambele dăți David a scăpat. Apoi Saul l-a

pus pe David căpitan peste o mie de soldați, sperând că în felul acesta va fi omorât în luptele cu filistenii. (Din text rezultă că anterior David avusese sub comanda sa efective mai mari.) Dar Domnul era cu David, ale cărui fapte de vitejie au atras atenția întregului Israel.

18:17-30 Fiica regelui fusese făgăduită bărbatului care-l va putea ucide pe uriașul filistenilor. Așadar Merab, fiica mai mare a lui Saul, i-a fost oferită lui David ca soție. Dar între timp trebuiau câștigate alte victorii militare, Saul sperând că David va fi ucis în cursul acestora. Când David și-a exprimat nevrednicia socială de a fi ginerele regelui, Merab a fost dată altui bărbat, acțiune prin care probabil Saul a urmărit să-l umilească pe David. Dar fiica mai mică a lui Saul, Mical, îl iubea pe David. Saul a fost de acord să i-o dea lui David în căsătorie, cu condiția ca David să-i aducă, în loc de zestre, o sută de prepuțuri ale filistenilor. Din nou, Saul spera să-l poată pierde pe David, când acesta va cădea răpus de filistenii. Numai că David nu se lăsa să fie eliminat cu una cu două. El s-a înfățișat la rege cu o măsură dublă a acestei ciudate zestre, câștigând-o astfel pe Mical de mireasă. Pe măsură ce șirul victoriilor militare dovedeau cu prisosință că Domnul era cu David, ura lui Saul față de el, însoțită de frică, lua proporții tot mai mari.

E. Fuga de Saul (cap. 19–26)

1. Loialitatea lui Ionatan (cap. 19, 20)

19:1-7 Când Ionatan și-a dat seama că tatăl său vrea să-l omoare pe David cu orice preț, și-a sfătuit prietenul să se ascundă pe câmp, în timp ce el va încerca să-l îmbune pe Saul. Printre argumentele oferite lui Saul că nu e bine ce face cu privire la David, Ionatan i-a amintit tatălui său de curajul, loialitatea și succesele militare obținute de David în lupta împotriva inamicului, că nu făcuse nimic vrednic de moarte. În urma discuției cu fiul său, Saul s-a lăsat înduplecat, de data aceasta, repunându-l pe David în poziția ce o ocupase anterior la curtea regală.

19:8-10 Dar când a izbucnit din nou războiul, David s-a acoperit iarăși de glo-

rie, stârnind invidia lui Saul. Duhul rău a început din nou să-l chinuie pe Saul, care a încercat să-l străpungă pe David cu sulita, care însă s-a înfipt în perete. Era a treia oară când Saul greșea ținta. David a scăpat ca prin urechile acului, salvându-și viața.

19:11-17 În aceeași noapte, regele Saul a trimis niște soli, ca să-lucidă pe David în casa lui. Aflând despre complotul urzit împotriva soțului ei, Mical a înlesnit fuga lui David, coborându-l pe fereastră. Apoi a luat idolul din casă (terafimul) și „**l-a pus în pat, i-a pus o piele de capră în jurul capului și l-a învelit cu o haină**“. Precizăm că idolul era doar al ei, David nefiind închinător la idoli. Când Saul a trimis solii să-l prindă pe David, subterfugiul ei a ieșit la iveală.

19:18-23 Dar era prea târziu. David nu mai era acolo, ci se refugiase la Rama, pentru a se întâlni cu Samuel. În vremuri de restriște, oameni ai lui Dumnezeu se duc la alți oameni ai lui Dumnezeu. De trei ori solii lui Saul au suferit eșec în încercarea de a-l prinde pe David, deoarece, când s-au apropiat de profetia din jurul lui Samuel, au început și ei să profetească, sub înrăurirea Duhului lui Dumnezeu. Ulterior, când Saul însuși s-a dus pentru a-l prinde pe David, și el a fost copleșit de puterea lui Dumnezeu. Dar această copleșire divină nu era adevărata convertire.

19:24 Oamenii și-au adus aminte de proverbul care spunea că și Saul e printre profetii (10:11, 12). Nu mică le va fi fost mirarea când au văzut aceste fluctuații în purtarea sa. Prin „**s-a dezbrăcat de haine**“ nu trebuie să se înțeleagă că s-a dezbrăcat de tot, ci doar că și-a scos veșmintele exterioare, însemnul majestății. Și astfel, în timp ce Dumnezeu l-a ținut pe Saul pironit la pământ toată ziua și toată noaptea, David a reușit să scape (20:1).

Versetul 24 nu contrazice cu nimic sintagma 15.34, 35: „Și Samuel nu s-a mai dus să-l vadă pe Saul, până în ziua morții sale,“ deoarece *nu* Samuel a venit la Saul, ci *Saul a venit la profet*, și nu de bună voie, ci în mod cu totul neașteptat.

20:1-3 După ce a fugit din Naiot...., David s-a dus la Ionatan, încercând să afle de ce îi dorește Saul moartea cu atâta

înverșunare. Se pare că Ionatan nu fusese ținut la curent cu toate încercările tatălui său de a-l omorî pe prietenul său. David i-a explicat lui Ionatan că regele nu i-a împărtășit planurile sale din pricina prieteniei ce exista între David și Ionatan.

20:4-9 Apoi David a propus să recurgă la un test, prin care să se vadă lămurit dacă mai este în pericol sau nu. În loc să-și ocupe locul rezervat la masa regală, la praznicul din luna aceea, David va absenta. Iar când Saul va întreba de ce lipsește David, Ionatan va răspunde că s-a dus la Betleem, la jertfa anuală adusă de toată familia. (E posibil ca afirmația să fi fost adevărată, deși nu se precizează nicăieri în Scriptură că David ar fi efectuat această deplasare. Iar dacă a fost neadevărată, motivul consemnării ei este de a exprima dezaprobarea lui Dumnezeu.) Dacă Saul nu va obiecta, acesta va fi un semn că David e în afară de orice pericol, în schimb, dacă regele se va mânia că David i-a scăpat din nou printre degete, atunci Ionatan va ști că viața lui David este în mare pericol.

20:10-17 Ionatan a promis că se va duce pe câmp a treia zi, ca să-i dea de știre lui David cum stau lucrurile prin intermediul unui consemn prestabilit. Pesemne presimțind care va fi deznodământul, Ionatan l-a rugat pe David să se poarte cu credincioșie față de Domnul și față de el și casa lui, când va prelua puterea. Reiese clar din versetele 14-17 că Ionatan era convins că David va fi într-o zi rege al Israelului. Prin urmare, cu atât mai mult strălucește dragostea ce i-o purta lui David, cu cât realiza că drepturile sale legitime de succesiune la tron aveau să-i fie transferate lui David. Ce exemplu de neasemuit devotament și altruism!

20:18-23 Versetele acestea prezintă amănuntele semnului prin care David avea să fie înștiințat cu privire la atitudinea regelui față de el. Ionatan va ieși pe câmp, lansând cu arcul săgeți în direcția stâncii după care se ascundea David. Din îndrumările date tânărului slujitor ce trebuia să adune săgețile David putea să deducă dacă trebuie s-o ia la sănătoasa, pentru a scăpa cu viață, sau, dimpotrivă,

dacă putea să revină la curte, fără nici un pericol. Poate că ne întrebăm de ce a recurs Ionatan la această scenetă, ca să comunice cu David, de vreme ce mai târziu constatăm că s-a dus direct la David și a stat de vorbă cu el. Răspunsul e că în incidentul relatat în versetele 18-23 el nu avea de unde ști că va mai putea lua legătura cu David fără să fie văzut.

20:24-34 În prima seară a praznicului, Saul n-a amintit deloc absența lui David, probabil crezând că acesta nu corespundea din punct de vedere ceremonial. Dar a doua zi, când, întrebându-l pe Ionatan de David, a aflat că acesta s-a dus la Betleem, Saul s-a înfuriat la culme, acuzându-și fiul că s-a împrietenit cu un om pornit să-l facă de rușine pe Ionatan și pe mama lui. În realitate, cuvintele folosite de Saul au fost foarte dure, și mai dură fiind purtarea sa, când a încercat să-l ținutască de perete pe propriul său fiu, spre care se mutase, temporar toată ura ce i-o purta lui David.

20:35-42 A treia zi dimineața, în urma consemnului, temerile lui David s-au adeverit. Cei doi au vărsat lacrimi, îmbrățișându-se, fiecare din ei urmând să plece pe drumul său, nemaibeneficiind de părtășia celui alt. David a plecat să se ascundă, aceasta fiind o etapă necesară în planul lui Dumnezeu, care îl pregătea pe David să poată prelua, mai târziu, tronul Israelului. Iar Ionatan a revenit la curtea regală, rămânând loial tatălui său, deși în adâncul inimii știa bine că nu-l va urma pe acesta la tron. Trebuia să se fi dus cu David? A procedat corect când a rămas fidel tatălui său, deși știa că Domnul îl repudiasse pe Saul de a mai fi rege?

2. *Bunătaea arătată de Abimelec față de David (cap. 21)*

Chiar și oamenii de excepție au picioare de lut. Marele David nu face, în episodul ce urmează, excepție de la această regulă. În tristul capitol aflat acum înaintea noastră sunt consemnate minciunile rostite de el în fața cortului întâlnirii, care se afla în această perioadă la Nob (v. 1-9), precum și nebulonia de care s-a prefăcut David că ar suferi în fața filistenilor (v. 10-15).

21:1-6 După ce se dusese la Samuel

(cap. 19) și la Ionatan (cap. 20), în fuga sa de Saul, acum David se prezintă la marele preot. Abimelec s-a temut de David și a întrebat de ce călătorește el de unul singur. (De fapt, David era însoțit de câțiva oameni, care însă așteptau într-alt loc – v. 2; Mat. 12:3.) David a mințit, spunând că e într-o misiune secretă în interesul regelui. Apoi David a cerut să i se dea pâine să mănânce. Dar nu era altă pâine, decât pâinile punerii înainte, acea pâine sfântă folosită în scopurile închinării în cortul întâlnirii. Preotul i-a oferit lui David această pâine, cu condiția ca oamenii săi să nu se fi întinat ceremonial prin relații sexuale în ultimele trei zile. David a precizat că oamenii săi sunt nu numai curați, ci și sfinți, adică puși deoparte, în virtutea faptului că se află în această misiune specială. Avea dreptate Shakespere când afirma: "Oh what a tangled web we weave when first we practice to deceive!" (Vai, ce pânză încâlcită știm să torcem, de îndată ce ne-am deprins cu practica de a nu spune adevărul!) Și astfel pâinea ce tocmai fusese luată din locul sfânt a fost dată lui David.

La Matei 12:3, 4 Domnul Isus a aprobat această întrebuintare nelegitimă a pâinii punerii înainte, probabil din cauza faptului că în Israel era păcat iar David reprezenta cauza neprihănirii. Dacă lui David i s-ar fi acordat locul convenit pe tronul Israelului, n-ar mai fi fost nevoie ca el să cerșească pâine. Legea, care interzicea profanarea acestei pâini speciale, nu conținea însă nici o interdicție cu privire la o faptă de milostenie ca aceasta.

21:7-9 Doeg, un slujitor al lui Saul, fusese reținut înaintea Domnului la Nob, în acest răstimp. Deși era edomit din naștere, s-a convertit la religia evreiască iar acum, datorită vreunui jurământ sau necurăției ceremoniale, sau din alte motive de această natură, el nu putea să părăsească localitatea. Evident el a observat colaborarea lui Ahimelec cu David, având grijă să-i transmită lui Saul acest lucru. Între timp, David a formulat a doua cerere, să i se pună la dispoziție arme. Și, mințind din nou, a afirmat ca mai înainte că este într-o misiune urgentă în slujba regelui. Imediat i-a fost adusă sabia lui Goliat, la care David a

exclamat că nu mai există o altă sabie ca aceasta. Omul care se încrezuse în Domnul că-i va da puterea să-lucidă pe uriaș cade acum în cursă, punându-și încrederea în sabia dușmanului său înfrânt!

21:10-15 Apoi David a părăsit teritoriul Israelului, refugiindu-se în cetatea de baștină a lui Goliat, Gat. Iată-l pe unsul Domnului, viitorul rege al Israelului, căutându-și adăpost printre vrăjmașii poporului lui Dumnezeu. Când filistenii au început să intre la bănuiele cu privire la el, David s-a văzut nevoit să facă pe nebulul, ca să-și scape viața. DeRothschild notează că lui David nu-i era deloc străin faptul că „alienații mental beneficiază de un regim special, nefiind atinși de nimeni, deoarece erau considerați năpăstuiți, dar, în același timp, și apărați de Divinitate.”¹⁹ Așa se face că acum îl vedem pe psalmistul neîntrecut al Israelului creștând cuvinte fără noimă pe ușile porților, în timp ce pe barbă i se prelingeau balele. Din pricina nepăsării crase a poporului lui Dumnezeu, conjugată cu propria-i alunecare de la credință, David ajunge să manifeste acum acest comportament dizgrațios.

Dar David s-a ales cu câteva învățăminte de mare preț din această dureroasă experiență. Înainte de a trece la capitolul următor, citiți, vă rog, Psalmul 34, care a fost compus cam în această perioadă. În acest psalm aflăm detalii relevante despre caracterul lui David. El posedă o remarcabilă tărie de caracter, o tenacitate care l-a ajutat să crească în cunoașterea lui Dumnezeu, în pofida eșecurilor sale.

3. *Scăparea lui David șiuciderea de către Saul a preoților (cap. 22)*

22:1, 2 Când David s-a întors în Israel, a găsit adăpost în peștera Adulam, din teritoriul lui Iuda, situată la sud-vest de Betleem. Era locul în care se adăposteau toți ce năpăstuiți, nemulțumiți sau înglobați de datorii. David este aici un tip al lui Cristos în actuala Sa respingere din partea marii majorități a oamenilor, chemându-i pe cei împovărați și trudiți să vină la El, să fie mântuiți. În timp record, o mini armată formată din circa patru sute de oameni s-a strâns la Adulam, ale cărei efective aveau

să crească ulterior la șase sute. Pentru lume oamenii aceștia erau niște neisprăviți, dar sub conducerea lui David ei au devenit bravi luptători (2 Sam. 23).

22:3-5 Părinții lui David s-au alăturat și ei fiului lor. Fiind preocupat de soarta lor, David s-a deplasat în Moab, aranjând ca ei să stea acolo cât timp David va trebui să se ascundă. Deși era descendent al moabitei Rut (Rut 4:17), David a greșit când și-a pus încrederea în vrăjmașii Domnului. (Conform tradiției, în cele din urmă moabiții i-au omorât pe părinții lui David.) Curând după ce s-a întors David, profetul Gad i-a spus să părăsească peștera Adulam. Prin urmare, David s-a refugiat în pădurea Heret, aflată tot în teritoriul lui Iuda.

22:6-8 Aflat în Ghibea, din ținutul lui Benjamin, Saul tuna și fulgera împotriva lui David, în auzul beniaminților și al slujitorilor săi, întrebându-i dacă David i-ar răsplăti la fel de generos pe cât a făcut-o el. Asta pentru că, desigur, David nu era din seminția lui Benjamin. Apoi Saul i-a acuzat că ar urzi comploturi ca să-i ia viața – demonstrând că de-acum era complet paranoic, nemaiputând raționa. Pretutindeni în jurul lui, chiar și în propriul său fiu, nu vedea decât dușmani.

22:9-15 Doeg, edomitul, dorind să profite la maximum de această oportunitate, ca să se pună cât mai bine cu regele, i-a relatat lui Saul cum l-a ajutat Ahimelec pe David, aprovizionându-l cu hrană și consultându-l pe Domnul cu privire la el. Imediat preotul și familia lui au fost aduși în fața regelui, fiind acuzați de trădare. Drept răspuns, Ahimelec a invocat loialitatea lui David față de rege și propria sa nevinovăție, ca unul care a dat ajutor celui despre credea, sincer, că este fidel regelui. Și a adăugat că nu fusese singura oară când L-a întrebat pe Domnul cu privire la David. Cât privește acuzația lui Saul că David s-ar fi răsculat împotriva sa, pândind să-i ia viața, Ahimelec a spus că nu știe nimic despre asta.

22:16-19 Acțiunile lui Saul demonstrează că în această fază era nebun de-abinelea. Când gărzile sale de corp au refuzat să-i ucidă pe preoți, Doeg – care

nici nu era evreu, ci un „câine“ în adevăratul sens al expresiei – s-a năpustit asupra lor, pășându-i prea puțin că erau preoți, și a ucis optzeci și cinci dintre ei. Apoi, ca și când asta n-ar fi fost de ajuns, a atacat cetatea lui Ahimelec, Nob, ucigându-i pe locuitori și vitele acestora.

22:20-23 Numai Abiatar a scăpat cu viață, refugiindu-se la David și spunându-i tot ce s-a întâmplat. Apoi a rămas alături de David, fiindu-i mare preot până când a fost, pe bună dreptate, îndepărtat din post de către Solomon (1 Regi 2.27). Într-o privitynță, moartea preoților a fost urmarea directă a minciunilor și stratagemelor la care a recurs David (v. 22). Privite din alt unghi, ele au reprezentat judecata lui Dumnezeu care s-a abătut asupra casei lui Eli (2:31-36; 3:11-14). Dincolo de aceste considerente, trebuie subliniat că Saul poartă vina cea mai mare pentru acest masacru, declanșat din ordinul său.

Profetul (Gad), preotul (Abiatar) și regele (David), aflați cu toții în exil, îl întruchipează pe Cristos în ipostaza actuală, așteptând ca vrăjmașii Săi să-l fie făcuți așternutul picioarelor Sale și tronul domniei Sale să fie statornicit pe pământ.

4. Trădarea Cheilei (cap. 23)

23:1-5 Lui David i-a parvenit știrea că cetatea Cheila, situată la sud de Adulam, fusese atacată de filistenii. Călăuzit de Domnul, el a pornit la luptă împotriva inamicului, salvând cetatea și capturând multe vite.

23:6-12 Când Saul a aflat că David se află la Cheila, s-a hotărât să-l prindă acolo. Dar David a prins de veste că i se întinde o cursă și L-a întrebat pe Domnul ce trebuie să facă. Să rămână la Cheila, unde nu i se va întâmpla probabil nimic? Îl vor preda locuitorii cetății în mâna lui Saul, în pofida bunăvoinței sale față de ei? Prin intermediul efului pe care îl adusese Abiatar, dar mai ales prin Urimii și Thumimii, Dumnezeu i-a descoperit că la sosirea lui Saul, acești oameni ingrăți îl vor trăda pe David.

23:13-18 Atunci David s-a sculat cu oamenii lui și a fugit în pustiul Zif, la sud de Hebron. Dar și acolo ei au fost urmăriți fără încetare. Tot acolo Ionatan l-a găsit pe

David și l-a încurajat în Domnul. De câtă nevoie este astăzi de această slujire! Biserica ar beneficia enorm dacă ar exista astăzi mai multe persoane cu darul încurajării. Numai cei care au trăit puterea unui cuvânt de îmbărbătare, rostit la timpul potrivit, cunosc binecuvântarea pe care o poate aduce acesta sufletului însetat după ajutor. Dragostea pe care i-o purta Ionatan lui David l-a făcut să se pună pe sine pe planul doi. Ionatan l-a asigurat pe David că Dumnezeu își va împlini planul Său în viața lui David, în pofida acțiunilor lui Saul. Fericit e omul care are un prieten ca Ionatan! De ce nu a rămas alături de David, ci întotdeauna a revenit acasă, este o enigmă.²⁰

23:19-29 Și zifitii l-au trădat pe David, dându-i de știre lui Saul unde se află David și promițând să-l predea pe fugar în mâna regelui. Când David a auzit că vine Saul, a fugit în Pustiul Maon, fiind urmărit îndeaproape de Saul. Dar tocmai când se părea că va fi încercuit, filistenii au atacat Israelul și Saul a fost nevoit să înceteze urmărirea. Fără să vrea și, desigur, fără să știe, vrăjmașul Israelului a fost un aliat al regelui respins al Israelului. Fiul lui Isai s-a dus apoi la En Ghedi, pe malul de vest al Mării Moarte.

5. Saul este cruțat (cap. 24)

24:1-7 După ce a răspuns amenințării prezentate de filistenii, Saul a reluat urmărirea lui David, ajungând în ținutul muntos din En Ghedi. Acolo regele a intrat într-una din peșteri să se odihnească. Dar peștera aleasă de el nu era pustie. Mult mai în interior, omul urmărit de Saul își strunea cu greu vitejii, ca să nu ia viața monarhului! Acești oameni credeau că Dumnezeu li l-a dat pe Saul în mâna lor. Dar David nu era conștient să fi primit nici o poruncă de la Dumnezeu să ia împărăția cu forța. Mai degrabă, David era dispus să aștepte timpul și metoda stabilite de Dumnezeu. Chiar și când a tăiat un colț din mantaua regelui, a avut muștrări de conștiință. Pentru David nu era un lucru de șagă faptul că Saul a fost uns rege. Numai Dumnezeu putea să-l îndeparteze pe acest rege, David urmând să-l respecte până când Domnul va găsi de

cuviință să procedeze altfel.

24:8-15 După ce Saul a ieșit din peșteră, David a strigat după el. Înclinându-se în fața regelui, David i-a spus că veștile tendențioase pe care le auzise nu erau adevărate, și că dacă ar fi voit să-i ia viața, ar fi putut s-o facă chiar în ziua aceea. Dar David nu putea concepe o atare acțiune împotriva unsului Domnului. Și i-a arătat colțul tăiat din mantaua lui Saul, ca dovadă a mărinimiei sale. Un rău s-ar fi răzbunat poate, dar David nu era animat de asemenea dorințe. Apoi David l-a întrebat pe Saul de ce îl urmărește cu atâta înverșunare pe un om atât de inofensiv și neînsemnat ca el, care e asemenea unui câine mort sau a unui purice.

24:16-22 Fiind, pentru moment, mișcat până la lacrimi de cuvintele lui David, Saul a recunoscut neprihănirea lui David și propria sa răutate. Surprinzător, el a recunoscut că David va fi rege peste Israel într-o zi și l-a pus pe David să jure solemn că se va purta bine cu familia sa. Apoi Saul a plecat în pace. Dar David nu avea să se bucure de prea multă liniște, căci Saul a uitat curând de bunătatea pe care i-o arătase David.

În cuvintele adresate de David lui Saul, el a făcut de două ori apel ca Domnul să fie Judecător, pentru că lui nu-i era greu să lase cazul în mâna lui Dumnezeu, în loc să facă ceea ce i s-ar fi părut nimerit unui om firesc. Unul dintre lucrurile pe care Petru și le-a amintit în legătură cu Domnul nostru a fost faptul că: atunci „când a fost insultat, nu a răspuns cu insulte. Când a suferit, El nu a amenințat, ci S-a încredințat Celui care judecă drept” (1 Petru 2:23). Învrednicească-ne Domnul și pe noi să rămânem la fel de calmi și încrezători în Tatăl ceresc, atunci când suntem la strâmtoare, când suntem încolțiți!

6. Nechibzuința lui Nabal (cap. 25)

25:1-9 Moartea lui Samuel pune capăt perioadei judecătorilor. Națiunea a devenit între timp o monarhie. Descendenții lui David vor ocupa de acum încolo tronul Israelului pe vecie, Cristos fiind împlinirea deplină a acestor profeții. Respectul pro-

fund cu care fusese tratat Samuel reiese din înfrustarea care a cuprins toată națiunea la vestea morții sale.

După moartea profetului, David s-a dus în pustiul Paran, în sudul teritoriului lui Iuda, probabil pentru a scăpa de urmărirea lui Saul, care căuta să-i ia viața. Carmelul din versetul 2 nu este totuna cu *Muntele Carmel* din nordul Israelului, ci o *localitate* din apropierea Maonului. Nabal își tundeă acolo oile și David, potrivit obiceiului, a trimis câțiva tineri să-i ceară acestuia un dar, în schimbul protecției pe care i-o acordase David, având grijă de turmele lui Nabal.

25:10-13 Dar Nabal a răspuns slujitorilor lui David într-un mod atât de egoist și de înțepat, încât David s-a aprins de mânie, pregătindu-se să se ducă la Carmel cu vreo patru sute de oameni ca să-l pedepsească pe Nabal și familia acestuia.

25:14-22 Frumoasa și înțeleapta soție a lui Nabal, Abigail, a aflat de răul mare pe care avea să-l aducă peste întreaga familie comportarea neinspirată a soțului ei. Drept urmare, ea a adunat la repezeală o mare cantitate de alimente, pornind cu acestea în întâmpinarea lui David. Pe când se apropia David de Carmel, își rememora toate faptele de mărnimie pe care i le arătase lui Nabal, în contrast cu disprețul cu care s-a ales din partea lui Nabal.

25:23-31 Când Abigail s-a întâlnit cu David, s-a prosternut la picioarele lui, rostind o pledoarie superb alcătuită, care a dat rezultate. Mai întâi, ea a recunoscut că soțul ei era precum îi este numele (**Nabal** înseamnă *prost* sau *necioplit*). Apoi a precizat că nu a știut nimic când au venit anterior oamenii lui David. Și i-a cerut iertare, amintindu-i că Domnul este Cel care l-a împiedicat de la vărsare de sânge, că Dumnezeu este Cel care îi va pedepsi pe vrăjmașii lui – chiar și pe Nabal. Dând dovadă de o mare pătrundere spirituală, Abigail și-a dat seama cine este David, că este unsul Domnului, și l-a lăudat sinceră pentru că lupta în bătăliile Domnului. Or, cât de mult se va bucura când va deveni într-o zi rege să nu trebuiască să-și amintească de un moment neplăcut când a întins mâna, răzbuindu-se singur, în loc să lase ca

Domnul să se răzbune pe dușmanii săi!

25:32-35 David a rămas profund impresionat de aceste cuvinte diplomatice și i-a mulțumit pentru că l-a împiedicat să-lucidă pe Nabal. Domnul știe să aducă în viața noastră oamenii trebuincioși, care să ne îndrume și să ne prevină. Trebuie să-I fim recunoscători pentru asta. Sfatul lui Abigail a avut efect, darul ei generos fiind bine primit. Iar David l-a lăsat pe Nabal în plata Domnului, care nu a întârziat să acționeze. Unii ar fi tentați să susțină că Abigail ar fi încălcat porunca Domnului, pentru faptul că nu s-a consultat cu soțul ei și pentru că a uzurpat autoritatea sa. Dar Biblia nu sugerează că ea ar fi procedat greșit. Dimpotrivă, ea a salvat, după câte se pare, viața lui Nabal și a casei sale de la nimicire, prin acțiunea ei curajoasă luată într-un moment de criză.

25:36-44 Când a revenit Abigail acasă, Nabal era beat criță. Ea a așteptat până a doua zi, abia atunci spunându-i ce s-a întâmplat. La auzul acestor cuvinte, el a fost lovit, după câte se pare, de paralizie sau de un atac de inimă. Și după zece zile, a murit, lăsând în urma lui toate avuțiile pe care le agonisise cu atâta înfrigurare. Aflând despre moartea lui Nabal, David curând a trimis un sol, ca s-o ceară în căsătorie pe Abigail. Iar aceasta a acceptat propunerea lui David cu multă smerenie. David își mai luase, în timpul cât fusese urmărit de Saul, o nevastă, pe Ahinoam. Între timp prima lui soție, Mical, fusese dată altui bărbat.

În această narațiune vedem din nou că oricine se înalță pe sine va fi smerit (Nabal a fost omorât de Dumnezeu), pe când cea care se smerește va fi înălțată (Abigail a devenit soția regelui) (Luca 14:11).

7. Saul este crutat a doua oară (cap. 26)

26:1-4 Din nou zifții i-au raportat lui Saul unde se află David (cf. 23.19). Îndată Saul a strâns o forță de cinci ori mai numeroasă decât slăbuța armată a lui David, coborându-se în pustiul Zif. Nu ni se spune ce anume l-a incitat pe Saul din nou. Doar ultima oară, când cei doi se despărțiseră, păreau că s-au împăcat (cap. 24). Poate că oameni răi au stârnit din nou

mânia regelui (vezi v. 19).

26:5-12 David a iscodit tabăra lui Saul, și seara, împreună cu ruda sa Abișai, a pătruns în tabăra unde dormea Saul. Numai un somn neobișnuit de adânc adus de Domnul peste Saul și, probabil, peste oamenii lui a făcut posibil acest lucru. Abișai a vrut să-l lovească pe rege cu o lovitură rapidă, dar David i-a interzis să facă așa ceva, deoarece Saul era unsul Domnului și era la latitudinea Domnului să Se ocupe de Saul, când și cum va găsi El de cuviință. David a luat, în schimb, sulita lui Saul și urciorul de apă, după care a ieșit din tabără.

26:13-16 Când David a fost afară de orice pericol, și-a ridicat glasul, muștrându-l pe Abner pentru că nu l-a păzit pe rege cum se cuvenea, o atare neglijență fiind vrednică de pedeapsa cu moartea. Iar urciorul și sulita pe care le-a luat David au fost mărturia faptului că lui Saul i-a fost crutată viața pentru a doua oară, David nevoind să-l lovească pe unsul Domnului.

26:17-20 David continua să se mire de ce Saul îl urmărește cu atâta înverșunare, când el i-a demonstrat clar că nu-i vrea răul, că nu prezintă nici un pericol pentru el. Dacă Domnul este Cel care l-a întărit pe Saul împotriva lui David, atunci David L-ar putea mulțumi, aducându-I o ofrandă. Dar dacă oamenii sunt cei care au provocat această ostilitate a lui Saul împotriva sa, atunci aceștia să fie blestemați, deoarece îl alungau prin aceasta pe David de la singurul lăcaș unde se putea închina lui Dumnezeu. Sintagma: „**Du-te, slujește unor dumnezei străini**“ (v. 19b) reprezintă mesajul transmis de acțiunile oamenilor aceștia, chiar dacă nu exprimau acest lucru în cuvinte. David a cerut să nu moară „departe de prezența Domnului“, adică într-o țară străină (v. 20, NASB). Saul vâna un **purice... cum ar urmări o potârnice în munți**.“

26:21-25 Se pare că Saul s-a pocăit când și-a dat seama că David i-a cruțat din nou viața. El a recunoscut că David era mai drept decât el, deoarece el voise să-i ia viața lui David fără pricină, pe când David i-a cruțat viața, deși ar fi putut să-l ucidă pe rege, fiind în legitimă apărare. David a făcut apoi încă un apel la Domnul să ia

aminte de neprihănirea lui, după care Saul i-a răspuns lui David cu o binecuvântare și o profeție vizând măreția de care va avea parte „fiul“ său „David“²¹ David și-a văzut de drum și Saul s-a întors în cetatea lui.

F. Traiul în Filistia (cap. 27–30)

1. Achiziționarea Țiclagului (cap. 27)

27:1-4 Presiunea ce apăsa asupra lui David, prin faptul că mereu trebuia să fugă, din loc în loc, ca să-și scape viața, în cele din urmă și-a lăsat amprenta asupra sa. În pofida grijii miraculoase pe care i-o arăta Domnul, credința lui David a schiopătat, deoarece el a pierdut din vedere faptul că este regele uns al Israelului. Se putea oare ca Domnul să-l fi uns rege, ca după aceea să-l lase să fie omorât înainte de a urca pe tron? L-ar fi scăpat Dumnezeu din mâna lui Goliat, ca apoi să-l lase să cadă în mâna lui Saul? Răspunsul este desigur nu, dar împrejurările au uneori darul de a deforma optica noastră. Pericolele actuale adesea încetează promisiunile lui Dumnezeu. David a fugit din nou în țara filistenilor, luând legătura cu Achis... regele din Gat. Demult nu mai fusese pe acolo și e posibil ca Achis să-și fi dat seama că este un fugar. Acest rege păgân l-a primit cu căldură, văzând în el un viteaz și un aliat împotriva Israelului. Nu înseamnă că este același Achis pe care l-a cunoscut David la 21:10, întrucât „Achis“ era un apelativ regal la filistenii.²² Când Saul a aflat că David a fugit din țară, a încetat să-l mai urmărească.

27:5-7 Ultima oară când fusese David la Gat (cap. 21), slujitorii lui Achis îl suspectaseră și încercaseră să-l omoare. David nu a uitat acest lucru. Cu prefăcută modestie, el a refuzat să locuiască în capitală, solicitând o altă cetate, și astfel i s-a dat Țiclagul, o cetate situată în apropierea graniței cu Israel ce fusese inițial a lui Iuda (Ios. 15:31).

27:8-12 În timpul șederii sale de șaisprezece luni la filistenii, David a făcut incursiuni împotriva gheșuriților, ghirziților și amaleciților. Acestea popoare erau locuitorii păgâni ai Canaanului, a căror nimicire fusese poruncită de Domnul (Ex. 17:14; Ios. 13:13; 1 Sam. 15:2, 3).

Chiar în exil, David lupta pentru Domnul, în bătăliile Sale. Dar asta ne pune în fața unui paradox: David putea avea încredere că Domnul îl va păzi, ținându-l teafăr, ca să poată câștiga biruința asupra vrăjmașilor lui Israel, dar el nu putea avea încredere în El ca să-l apere de Saul!

2. *Precizarea pierzării lui Saul (cap. 28)*

28:1, 2 Acum poziția lui David a devenit extrem de dificilă. Filistenii porniseră la război împotriva lui Israel iar David primește poruncă de la regele filistenilor să li se alătore, în lupta împotriva israeliților. El pare să fi consimțit la aceasta, deși cuvintele sale din versetul 2 sunt capabile de două interpretări, putând avea două sensuri: „Vei ști ce poate face slujitorul tău ca să-ți vină în ajutor“ ori „vei ști ce poate face slujitorul tău ca să te tragă pe sfoară!“ Achiș a ales primul sens, făcându-l pe David un membru al gărzii sale personale.

28:3-8 Cele două oștiri rivale s-au strâns în partea de nord-vest a Israelului, pe câmpia Esdraelon (valca Armagedon). Filistenii și-au stabilit tabăra la Șunem iar Israel la Ghilboa. Când Saul a văzut că nu primește nici un răspuns de la Dumnezeu, fie prin visuri, fie prin Urim sau prin profeți, s-a dus la o femeie care cheamă morții (mediu). Dar anterior el ordonase ca toți cei ce cheamă morții în Israel să fie omorâți sau exilați, cum cerea legea. Iată însă că în această împrejurare Saul s-a dus la o femeie care chema morții, ce locuia în En Dor, deghizându-se, pentru a nu fi recunoscut.

28:9, 10 Prima preocupare a acestei femei a fost să se asigure că nu va păți nimic. Ea i-a amintit oaspetelui despre edictul regelui împotriva spiritiștilor și a tuturor celor care cheamă morții. Dar cum putea Saul să-i asigure protecția, în numele Domnului, care decretase ca toate aceste persoane să fie omorâte, sau cum putea femeia să se simtă în siguranță printr-un jurământ făcut în numele aceluiași Dumnezeu – sunt întrebări care rămân o enigmă.

28:11-14 În ce privește episodul care a

urmat, între comentatori există o diversitate de opinii. Unii cred că un duh rău *s-a prefăcut că este Samuel*, pe când alții cred că Dumnezeu a întrerupt această scenă de spiritism, permițându-i adevăratului **Samuel** să se arate. A doua variantă este cea preferată, din următoarele motive: Femeia spiritistă a fost șocată de apariția neașteptată a lui Samuel, iar nu a duhurilor cu care ea tratatase de obicei. De asemenea, textul precizează că **a fost Samuel**. În fine, **duhul** a profețit corect ce se va întâmpla a doua zi.

28:15-19 Saul i-a spus lui Samuel de ce l-a chemat din lumea morților. Mustrarea lui Samuel trebuie să-l fi rănit profund pe Saul. Credea el oare că Samuel poate să-l ajute, când *Dumnezeul* pe care Samuel îl slujea refuza să-i vorbească? În loc să primească vreo încurajare, temerile cele mai profunde ale lui Saul s-au adeverit. Împărăția va fi luată de la el și dată lui David, cum i se spusese deja. Filistenii îi vor înfrânge pe israeliți a doua zi iar Saul și fiii săi i se vor alătura lui Saul, toți murind. Asta nu înseamnă că toți au avut parte de același destin etern. Dacă îi judecăm după roadele lor, s-ar părea că Saul a fost un necredincios, pe când Ionatan a fost un om al credinței.

28:20-25 Toate păcatele lui Saul aveau să se întoarcă acum asupra sa, în răstimp de numai o zi. Cu greu s-a lăsat convins să mănânce ceva, ca să prindă putere, înainte de a-și vedea de drum. Vițelul gras a fost înjunghiat, dar nu în scopul unei celebrări! Învăluit în apăsătoarea tăcere, condamnatul a avut parte de ultima mâncare, înainte de a fi înghițit de întuneric.

3. *Demobilizarea lui David de către Achiș (cap. 29)*

29:1-5 Când filistenii s-au strâns, pregătindu-se de luptă, David și oamenii săi li s-au alăturat, pornind alături de Achiș, dar mai la urmă. Unii din mai-marii filistenilor au obiectat, pe bună dreptate, nefiind de acord cu prezența lui David printre ei, de teamă ca nu cumva el să se întoarcă împotriva lor în timpul luptei. Oare cum ar fi putut să se răscumpere pe

sine în fața regelui Saul, decât aducându-i o grămadă de căpățâni ale filistenilor? Oare nu era acesta David care făcuse obiectul cântecelor populare, cum că omora mai mulți filistenii decât Saul?

29:6-11 Argumentația lor a avut efect și astfel Achis i-a cerut lui David să se întoarcă la Țiclag. Răspunsul dat de David nu pare să fie demn de un om al lui Dumnezeu. Astfel el a protestat, insistând sus și tare să fie lăsat să se arunce în luptă împotriva „**dușmanilor domnului meu regele**“ – deși acești dușmani erau israeliți ca și el, conecetățeni ai săi! Nu era prima oară când David îl mințea pe Achis (cap. 27), aceasta fiind probabil o altă încercare de a-i induce în eroare pe filistenii. Pe de altă parte, dacă realmente a încercat să lupte împotriva Israelului – ceea ce nu pare verosimil – Dumnezeu l-a împiedicat s-o facă, salvându-l de ocara de a-și omorî conecetățenii și de a întări brațul filistenilor în lupta acestora împotriva poporului lui Dumnezeu. David nu va fi lăsat să ridice sabia lui Goliat împotriva Israelului.

4. Înfrângerea amaleciților (cap. 30)

30:1-6 În timp ce David se afla în nord, cu oștirile lui Achis, amaleciții au făcut o incursiune în Țiclag, luând captivi femei și copii. Astfel, la întoarcerea sa, David a găsit o cetate în ruine. Să fi fost aceasta judecata lui Dumnezeu asupra sa pentru faptul că s-a unit cu filistenii? În caz afirmativ, David a dat dovadă de o mare înțelegere a caracterului lui Dumnezeu, deoarece vedem cum el se duce la Domnul, cerând îndurare și mângâiere pentru orice situație și pentru orice persoană care-i stătea împotriva. El știa că în asemenea situații, de criză, împresurat din toate părțile de necazuri, nu avea la cine altcineva să se ducă decât la Domnul, despre care ni se spune în Osea 6:1: „El ne-a sfâșiat, dar tot El ne va vindeca; El ne-a lovit, dar tot El ne va lega rănile“.

30:7-15 După ce L-a întrebat pe Domnul, David a pornit în urmărirea amaleciților, fiind asigurat că va avea biruință. Două sute din oamenii săi (o treime) n-au putut merge mai departe de pâraul Besor, deoarece erau epuizați și trupește, și

sufletește în urma recentelor pierderi suferite și a celor trei zile de marș susținut, în drum spre Țiclag. David i-a lăsat acolo, îndreptându-se spre sud, cu ceilalți patru sute de oameni ai săi, la fel de obosiți ca și camarazii lor, dar totuși hotărâți să nu-i lase pe filistenii să scape. Curând au întâlnit un egiptean pe câmp, care fusese abandonat de stăpânul său amalecit, ce nu credea că robul său va mai trăi. După ce i s-a dat mâncare și apă de băut, egipteanul s-a întremat și, după ce i s-a promis că nu va fi omorât, l-a condus pe David la tabăra amaleciților.

30:16-25 În beția lor, chefuind în cinstea victoriei pe care o raportaseră, amaleciții au fost luați prin surprindere de oaspetele nepoftit, David, care s-a năpustit ca un leopard asupra lor, învingând o forță numeric superioară cetei sale de oșteni. Doar patru sute de tineri ai amaleciților au scăpat de ascuțitul sabiei, fugind călare pe cămile. Găsindu-i pe evreii captivi teferi, David și oamenii săi i-au pus în libertate, după care au luat o imensă cantitate de pradă, toată acțiunea desfășurându-se în doar douăzeci și patru de ore. Lui David i s-au dat toate oile și vitele capturate de la amaleciți, ca parte ce-i revenea. În schimb, unii din oamenii săi n-au voit să împartă restul prăzii cu camarazii lor rămași la pâraul Besor. David a instituit o regulă, ce a rămas ca obicei în Israel, ca cei ce au rămas „la calabalâc“ să împartă egal cu cei care au ieșit pe câmpul de bătălie (vezi și Numeri 31:27).

30:26-31 David a împărțit prada sa în mai multe daruri pentru diverși prieteni ai săi din Iuda. Aceste daruri au fost trimise în toate „locurile pe care David le străbătuse cu oamenii lui“, în semn de recunoaștere că Dumnezeu i-a dat izbândă împotriva vrăjmașilor săi. Totodată el va fi încercat să cimenteze prietenii, având în vedere opoziția manifestată de Saul față de el, fără ca David să-și fi dat seama că la ora aceea Saul nu mai era printre cei vii.

IV. MOARTEA LUI SAUL (cap. 31)

31:1-6 Pe când David raporta succesele remarcabile pe câmpul de bătălie, Saul a

avut parte de înfrângere. Israeliiții au fost nevoiți să se retragă iar cei trei fii ai regelui au fost uciși. Înșuși Saul a fost grav rănit de arcași. Știind că este pe moarte, acolo unde se afla pe Muntele Ghilboa, Saul s-a rugat de purtătorul său de arme să pună capăt vieții sale, ca nu cumva filistenii să-l găsească încă în viață și să-și bată joc de el. Dar omul acesta s-a temut să ridice mâna împotriva regelui Israelului, drept care, Saul și-a luat singur viața, aruncându-se asupra sabiei sale. Gestul său a fost urmat de purtătorul său de arme.

31:7-13 Israel era în acest timp total demoralizat, forțele sale retrăgându-se din calea armatei invadatoare. Când filistenii au venit să-i prade pe morți, au dat peste Saul și cei trei fii ai săi, răpuși pe câmpul de bătălie. Lui Saul i-au tăiat capul și au dat de știre în toată țara că acesta nu mai era în viață. Trupul său neînșuflețit și trupurile fiilor săi au fost transportate la Bet Șan, unde au fost atârinate pe zidul cetății. Când au auzit locuitorii Iabeșului acest lucru, au mers toată noaptea, străbătând cei 16 km ce îi despărțeau de Bet Șan, și au coborât trupurile lui Saul și ale celor trei fii ai săi de pe zid, îngropându-le sub tamariscul din Iabeș. Oamenii aceștia nu au uitat cum Saul i-a scăpat de amoniți în prima victorie de răsunet obținută ca rege al Israelului (cap. 11). În Israel nu se obișnuia ca morții să fie incinerati. Probabil s-a recurs la cremațiune aici, deoarece trupurile fuseseră mutilate și probabil de teamă ca nu cumva filistenii să poată veni să necinstească trupurile și mai mult.

Judecata lui Dumnezeu asupra lui Saul s-a încheiat astfel (vezi notele de la 1 Cronici 10). De câte ori nu încercase Saul să-l omoare pe David prin mâna filistenilor, dar iată că, la urmă, el însuși și-a pierdut viața din pricina lor. David a primit tronul ce i-l rânduse Dumnezeu iar Saul și-a primit plata ce o merita pentru faptele sale, după dreptatea Domnului căruia David I-l încredințase de atâtea ori.

NOTE FINALE

¹(Intro) Învățatul evreu Abarbanel explică în ce consta această tradiție:

„Întreg conținutul ambelor cărți se referă, într-o privință, la Samuel, chiar și în relatarea faptelor lui Saul și ale lui David, deoarece ambii, ca unii care au fost unși de Samuel, au fost, de fapt, lucrarea mâinilor sale“ (citată de Erdmann, în „The Books of Samuel“, *Commentary of the Holy Scriptures*, de Lange, p. 1).

²(Intro) Eugene H. Merrill, „1 Samuel“ *The Bible Knowledge Commentary*, p. 432.

³(1:11-18) Bishop Hall, citat în *Spurgeon's Devotional Bible*, p. 222.

⁴(1:19-28) Gesenius și alți cărturari evrei au crezut că sensul termenului este *numele (Șema) lui Dumnezeu*.

⁵(3:1-3) George Williams, *The Student's Commentary on the Holy Scriptures*, p. 140.

⁶(6:19-21) Flavius Josephus, *The Works of Josephus (Ant. vi 1.4)*, p. 178.

⁷(6:19-21) C. F. Keil și F. Delitzsch, „The Books of Samuel“, *Biblical Commentary on the Old Testament*, VII:68.

⁸(10:7-9) Unii învățați evanghelici îl consideră pe Saul un credincios, dar care a alunecat grav în păcat, după care a suferit de o boală mintală. Ei susțin că este improbabil ca Dumnezeu să fi ales o persoană neregenerată ca să fie investită cu funcția de prim rege al poporului Său ales.

⁹(10:7-9) Matthew Henry, „1 Samuel“, în *Matthew Henry's Commentary on the Whole Bible*, II:334, 35.

¹⁰(12:1-13) Denumirile *Bedan* și *Barac* sunt foarte asemănătoare în textele străvechi. Adesea s-a făcut confuzie la copiere între literele ebraice „d“ (*dalet*) și „r“ (*res*), precum și între formele finale ale lui „n“ (*nun*) și „k“ (*kaf*).

¹¹(13:1) O mare parte a problemelor legate de manuscrisele Vechiului Testament sunt legate de sistemul ebraic al numerelor, care se pretează la destul de multe greșeli de neatenție. Vezi comentariul asupra cărților Cronici, pentru alte detalii.

¹²(13:2-5) Vezi nota precedentă.

¹³(14:16-23) Ediția veche a traducerii RV din 1885 redă textul astfel: „Aduceți încoace efodul: căci el purta efodul în vre-

mea aceea înaintea Israelului.“

¹⁴(15:13-35) Christian F. Erdmann, „The Books of Samuel,” în *Commentary on the Holy Scriptures, Critical, Doctrinal and Homiletical*, de Lange, III:209.

¹⁵(16:14-23) Arthur Rendle Short, *The Bible and Modern Medicine*, p. 71.

¹⁶(17:55-58) Septuaginta omite aceste trei versete.

¹⁷(17:55-58) Williams, *Student's Commentary*, p. 152.

¹⁸(17:55-58) Michael Griffith, *Take My Life*, p. 128.

¹⁹(21:10-15) DeRothschild, nu dispunem de alte materiale.

²⁰(23:13-18) Poate că el manifesta loialitate față de poziția ocupată de tatăl său, deși era conștient că acesta nu trăia cum trebuia *pe plan personal*.

²¹(26:21-25) Poate că acestea au fost doar vorbe în vânt. Pe de altă parte, dacă Saul a fost sincer, ar putea constitui un argument în favoarea opiniei conform căreia, în pofida păcatului și stării sale paranoice, el a avut totuși credință în Dumnezeu.

²²(27:1-4) Keil și Delitzsch, sugerând că o domnie de cincizeci de ani „nu este imposibil“ de conceput, cred că este vorba de unu și același Achiș în ambele texte, precum și la 1 Regi 2:39 („Samuel,” VII:255).

BIBLIOGRAFIE

(1 și 2 Samuel)

Blaikie, William Garden. „The First Book of Samuel. În *The Expositor's Bible*. Londra: Hodder and Stoughton, 1909.

—. „The Second Book of Samuel.” În *The Expositor's Bible*. Londra: Hodder and Stoughton, 1909.

Erdmann, Christian F. „The Books of Samuel.” În *Commentary on the Holy Scriptures, Critical, Doctrinal and Homiletical*. Vol. 3 al lui Lange. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1960.

Grant, F., W. „Samuel.” În *The Numerical Bible*. Vol. 2, New York: Loizeaux Brothers, 1904.

Henry, Matthew. „The Books of Samuel.” În *Matthew Henry's Commentary on the Whole Bible*. Vol. 2, Joshua to Esther. McLean, VA: MacDonald Publishing Company, n.d.

Jensen, Irving L. *I & II Samuel*. Chicago: Moody Press, 1968.

Keil, C. F., and Delitzsch, F. „The Books of Samuel.” În *Biblical Commentary on the Old Testament*. Vol. 7, Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1971.

Laney, J. Carl. *First and Second Samuel*. Everyman's Bible Commentary. Chicago: Moody Press, 1982.

Merrill, Eugene H. „1 and 2 Samuel.” În *The Bible Knowledge Commentary*. Old Testament. Wheaton IL: Victor Books, 1985.

Meyer, F. B. *Samuel*. Chicago: Fleming H. Revell Co., n.d. Retiplrire. Fort Washington, PA: Christian Literature Crusade, 1978.

Short, Arthur Rendle. *The Bible and Modern Medicine*. Chicago: Moody Press, 1953.